

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto XI. — Štev. 234.

Ljubljana, nedelja, 1. oktobra 1950

Mesečna naročnina din 50.—

Izhaja vsak dan razen ob petkih

Cena din 4.—

Pred drugimi volitvami ljudskih inspektorjev

V oktobru bodo v osnovnih organizacijah OF in sindikalnih podružnicah volitve ljudskih inspektorjev. To so druge volitve v času obstoja ljudske inspekcije, zato imajo tem večji pomen. S sedanjimi volitvami bomo potrdili potrebo obstoja ljudske inspekcije, ki je v spojem prvem letu razvila precejšnjo delavnost in ponekod dosegla zelo lepe uspehe. Na druge volitve prihajajo mnogi doseženi ljudski inspektorji s ponosom, da so častno izpolnili svojo dolžnost, ki so jim jo zaupale množice, ko so jih izvolile za svoje kontrolne organe. Taki ljudski inspektorji so se tudi sami precej razvili pri pregledih, ki so jih vodile skupine. Naučili so se n. pr., kako je treba upravljati trgovine, magazine, menze, kako se morajo praktično reševati razne pritožbe ljudi s strani organov ljudske oblasti, da je ob tem čim manj zavlačevanja in privilegijev. Prepričali so se o koristnosti sklicevanja zborov volivcev in zborov zadržnikov, predvsem kadar gre za dajatve (odkupi, davki itd.). Taki ljudski inspektorji lahko že konkretno pomagajo na vasi pri delu KLD s raznimi nasveti in z direktnimi posegi v akcijo, ker imajo izkušnje.

pritegovati najširše množice k reševanju nalog. Stalna zveza vodstev z vsemi osnovnimi, najširšimi oblikami demokracije, zlasti se z ljudsko inspekcijo, je najboljši garant za najbolj revolucionarno borbo proti birokratizmu in samopašnosti.

Ker se forumi OF, sindikatov, Partije in oblastveni forumi povečini niso potrudili, da bi proučili razvoj in pomen ljudske inspekcije za njih same, tudi niso pomena ljudske inspekcije mogli tolmačiti množicam. Zato ljudska inspekcija dostikrat ni mogla naprej razvijati dela med množicami, ker je niso znale koristiti kot svoj najbolj demokratični kontrolni organ, preko katerega morajo osnovne ljudske množice napraviti prvi korak k upravljanju.

Prav to, da vodstveni organi ne razumejo te kontrole, dokazuje, koliko so še odtrgani od ljudskih množic in koliko je v njih še birokratična Lenin pravi: »da morajo biti oblike in metode kontrole od spodaj čim bolj raznovrstne. Tako bomo docela prepričali najmanjši poskus izmaliti sovjetsko oblast in bomo ne-nehno, neutrudno trebili plevel birokratizma.«

Potrebno je o tem spregovoriti prav ob drugih volitvah ljudske inspekcije zato, da se že v začetku novo izvoljenim ljudskim inspektorjem nakaže dolžnost, pravice in mesto, kje naj zahtevajo razumevanje in pomoč.

Pomen drugih volitev ljudskih inspektorjev pa je tudi v interni učrstitvi skupin in dela ljudske inspekcije. Ljudska inspekcija kljub vsem pomanjkljivostim vendarle prihaja na druge volitve s gotovimi uspehi in izkušnjami. Precej je skupin, ki so se učrstile z množico pregledov in utirajo zaupanje ljudi, kar je važen faktor na vasi ali v sindikatu. Tam bomo ljudsko inspekcijo še okrepili z novimi, pošteno mislečimi frontovci, ki se bodo od izkušenih ljudskih inspektorjev naučili raznih akcij in s tem koristili skupnosti. V takih vaseh in podružnicah ne bo težko izvesti volitev, ker bodo ljudje, ki so čutili delo ljudske inspekcije in njeno korist, radi prišli na volitve in znali izbrati najboljša za ljudske inspektorje.

Imamo pa mnogo skupin, ki so le v majhni meri ali pa sploh niso upravičile svojega obstoja. Tam bo težje izvesti volitve. Teže bo privabili ljudi na sestanke, ker niso imeli nobene koristi od ljudskih inspektorjev. Teško bo tudi polagati obračun takim ljudskim inspektorjem, ker bo treba priznati, da niso delali. Razumljivo je, da bo okraj, kjer sta se vloga in pomen ljudske inspekcije že prej zanemarjala, sedaj tembolj potreboval večjo politično in organizacijsko aktivnost forumov Partije, Fronte in sindikatov. Na volitvah sestankih bo torej treba voliti nove ljudi, ki bodo ob pomoči okrajnih forumov bolje opravljali svoje delo in se zavedali svojih odgovornosti pred volitvi.

V celoti pa velja za vse skupine ljudske inspekcije — tudi za tiste, ki so dobro delale — da je njihovo delo šele začetniško. Začetniško je po metodi dela, ki je še precej primitivna, ker je čas enega leta prekratke za hitrejši razvoj in ker je to delo prostovoljno, neplačano ter zavisi od stopnje zavesti ljudskih inspektorjev in ljudi, kjer skupina deluje. Tu se zahteva gotovo znanje in izkušnje. Ljudska inspekcija pa je naša originalna oblika množične kontrole, ki jo je rodil razvoj naše socialistične demokracije. Zato nismo mogli od nikogar počelevati niti izkušnje niti metod.

Prav tako je bil tudi obseg dela ljudske inspekcije minimalen. Omejil se je v glavnem na reševanje posameznih ekonomskih primerov, ni pa zajel v celoti ekonomske problematike. Ljudski inspektorji bi morali predvsem sedaj ostro in hitro reševati vsa prehranska vprašanja (trgovina, cene, prevoz, ravnanje z artikli široke potrošnje, proli dviganju cen za artikle široke potrošnje, štednja itd.). Pri tem je ljudska inspekcija vse premo napravila, kajti mišljenje je bilo, da so to drobne naloge in da je to delo njihova zadnja naloga. Glede na letošnjo prehransko situacijo pa je osnovna in najvažnejša naloga vseh ljudskih inspektorjev, da odločno rešujejo vsa zadevna vprašanja.

Bili so primeri, da so posamezni ljudski inspektorji opravljali pregleda le tam, kjer so bili njihovi lastni interesi ali interesi njihovih sorodnikov. Taki ljudski inspektorji se niso zavedali, da so organi množic, da so tu zato, da izboljšujejo življenjski standard vseh delovnih ljudi, s tem da se borijo proti privilegijem, škodljivcem, delomrazcem, spekulantom, sobotermem itd. Taki ljudski inspektorji so še brez dovoljene družbene zavesti, vodi jih samo ozki interes — zato jih bomo pri drugih volitvah kritizirali.

Na množičnih sestankih, kjer bodo ljudski inspektorji obračunavali svoje delo, bodo zbrali hkrati vrsto izkušenj, kar bo brez dvoma pomagalo dvigniti kvaliteto dela bodočih novo izvoljenih ljudskih inspektorjev.

Kvaliteta dela skupin pa zavisi tudi od dobrega sestava skupine. Za ljudske inspektorje bomo volili čim več žena, ker prav one vsakodnevno najbolj občutijo ekonomske težave in mnogokrat nedemokratičen in brezvesten odnos s strani trgovskega aparata. Kljub temu, da je preskrba še pomanjkljiva, pa bi se marsikatero vprašanje lahko rešilo s hitro intervencijo ljudske inspekcije, zlasti žena, ki bi na kraju samem lahko ukrepale.

Pri volitvah moramo paziti tudi na to, da bo v novo izvoljenih skupinah ostalo do ene tretjine starih ljudskih inspektorjev, ki imajo že izkušnje v delu in ki so s svojim delom dokazali, da zaslужijo ponovno zaupanje volivcev. Kljub temu pa nas mora tudi pri tem voditi cilj, da se v ljudsko inspekcijo vključi čim večje število novih ljudi, »da bodo vsi opravljali funkcije kontrole in evidence, da bodo vsi nekaj časa birokrati in da prav zaradi tega nihče ne bo mogel postati birokrat.« (Lenin)

Ljudska inspekcija mora postati množična v pravem pomenu besede. To pa bo le takrat, če bodo ljudje občutili njeno korist pri izboljševanju vsakodnevnih prilik. Ljudska inspekcija ni omejena na eno dejavnost (kot n. pr. trgovinska inspekcija, samilarna inspekcija), njen delokrog je splošen, obsega vse vrste dejavnosti (ekonomske, politične, upravne itd.), ki so vsem ljudem skupne. Zato je ljudska inspekcija splošnega značaja in prav zaradi tega splošnega značaja mora biti tudi najbolj množična.

Sprejem španskih antifasistov pri maršalu Titu

Beograd, 30. sept. Predsednik zvezne vlade maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito je sprejel včeraj ob 16. uri v Belem dvoru delegacijo španskih antifasistov, ki so pred kratkim prispeli v Jugoslavijo ter obiskali razna mesta in kraje v naši državi. Na čelu delegacije je bil bivši član CK KP Španije Jose del Barrio in general španske republikanske vojske Jose Riquelme.

Pri sprejemu sta bila navzoča generalna poročnika Otmar Kreačič in Danlo Lekič.

Maršal Tito se je prisrčno razgovarjal s španskimi antifasisti približno dve uri.

Nad 160.000 obiskovalcev na zagrebškem velesojmu

Zagreb, 30. sept. Včeraj si je ogledalo razstavne prostore zagrebškega velesojma 27.205 obiskovalcev. Skupno število obiskovalcev, ki so si v prvih sedmih dneh ogledali zagrebški velesojm, se je dvignilo na 162.472.

IZ DANASNJE STEVILKE:

- Pred drugimi volitvami ljudskih inspektorjev
- Predstavnik LR Kitajske povabljen na seje Varnostnega sveta — Predlogi osmih držav za obnovo Koreje
- Pol ure pri nizozemskih in avstrijskih razstavljalcih na zagrebškem velesojmu
- »Komedijski od Raskota« — Koncert Pine Carmirelli
- Šahovski turnir na Bledu — Fizkultura — Dopisi

1. OKTOBER - začetek tekmovanja v počastitev desetletnice Osvobodilne fronte

Danes se začne tekmovanje v počastitev 10. obletnice Osvobodilne fronte Slovenije. Marsikje se za to tekmovanje že dalj časa pripravljajo in so sprejeli tudi številne tekmovalne obveznosti. Ker bo proslava 10-letnice OF v zadnjem letu naše petletke, bomo med tekmovanjem vložili vse sile za dvig naše proizvodnje, hkrati pa bomo gledali, da pred tem velikim praznikom čim bolj organizacijsko in politično utrdimo frontne organizacije. Med tekmovanjem bodo frontne organizacije vložile še večje napore za politični, organizacijski, gospodarski in kulturni dvig svojih krajev.

Poleg osnovnih frontnih organizacij, ki bodo tekmovale na raznih področjih, bo posebno pomembno tudi tekmovanje med štirimi največjimi mesti v Sloveniji in sicer Ljubljano, Mariborom, Celjem in Kranjem. V Ljubljani bodo tekmovali posamezniki, tereni in rajoni ter delovni kolektivi. Tudi posamezne obtniške stroke se pripravljajo na tekmovanje. Poleg politično-vzgojnega množičnega dela bodo terenske frontne organizacije v Ljubljani med tekmovanjem skrbele tudi za čim lepšo ureditev mesta. Ljubljanci bodo uredili še nove nasade in parke, dogradili bodo začete stavbe, regulirali ulice, kanale itd. Prav posebno pozornost pa bodo Ljubljanci posvetili zbiranju zgodovinskega materiala Fronte po vseh te-

renih, ustanovah in podjetjih. Napisali bodo tudi zgodovino Fronte na posameznih terenih.

V tovarnah in rudnikih so naši delovni ljudje že sprejeli tekmovalne obveznosti in si napovedali tekmovanje. Tako je na primer kolektiv kovanega orodja v Zrečah napovedal šestmesečno tekmovanje vsem ostalim delovnim kolektivom kovinske industrije. Tekmoval bo s kolektivom tovarne poljedelskega orodja in li-varne Muta, z mariborsko livarno, tovarno verig v Lescah in drugimi. Med prvimi so sprejeli poziv za tekmovanje naši rudarji in kovinarji, priključili pa so se jim tudi steklarji, tekstilni delavci in drugi. Steklarji iz Rogaske Slatine so napovedali šestmesečno tekmovanje steklarjev v Hrastniku.

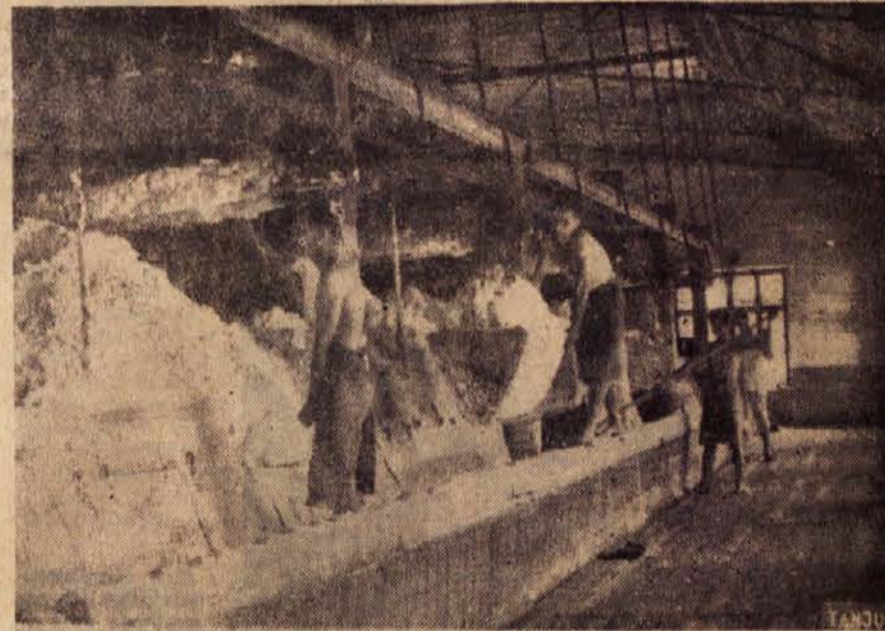
Tudi mnogokje na vasi z današnjim dnem začnejo tekmovati žlani Fronte. Frontovci ptujskega okraja so se na prvem sestanku dogovorili, da njihovo politično in kulturno-prosvetno delo odsej ne bo več spalo.

Uspehi, ki jih bodo dosegli naši delovni ljudje v šestmesečnem tekmovanju, bodo najlepši dar slovenskih delovnih množic svoji Osvobodilni fronti. Z delovnimi uspehi se bodo naši ljudje odločili Fronti, ki je organizirala osvobodilno vojno in ki jih danes združuje v veliki bitki za zgraditev socializma.

KOLEKTIV SOLARNE V KREKI je prevzel v trajno last zvezno prehodno zastavo

Naša država ima več solarn na morški obali. Nekatere morske solarne imajo veliko proizvodnjo, n. pr. ulcinjska. Vendar je proizvodnja morskih solarn mnogo premajhna spričo velike potrošnje. Zato moramo še uvažati tudi nekaj soli.

Zato bodo tudi v Bosni odprli rudnik soli. Sol je pomembna surovina, ki je potrebujemo od leta do leta več, zlasti še, odkar je začela obratovati tovarna polvinilna »Jugovinil« v Kaštel Sućurcu. Sol je ena osnovnih surovin za plastične mase in za pridobivanje klora v drugih

Delavci solarne pobirajo sol iz parnih kotlov in jo odvažajo v sušilnico

na rudarski način, to se pravi, še ne kopljemo kamene soli. Vendar so pri nas tudi bogata ležišča soli, da bi mogli odpreti rudnike. To pričajo slani vrelci v Bosni. V Keki pridobivamo sol iz vode slanih vrelcev. Zato je solarna v Keki posebne vrste obrat, ki ga ne kaže primerjati z obalnimi solarnami. S pomočjo posebnih kotlov izločajo sol iz vode. Ta način pridobivanja soli je dražji kakor kopanje kamene soli v rudniku. Proizvodnja soli ob slanih vrelcih se ne more mnogo bolj povečati.

kemičnih tovarnah. Razvoj naše kemične industrije terja, da se kar najbolj poveča proizvodnja soli.

Delovni kolektiv solarne v Keki častno izpolnjuje svoje proizvodne naloge ter popolnoma izkorišča zmogljivost solarne. To sprevidimo že iz tega, da mu je zdaj zvezna vlada podelila prehodno zastavo v trajno last, kar si jo je priboril trkrt zaporedoma. Kolektiv je izvolil v delavski svet 55 najboljših delavcev. Med njimi je tudi 16kratni udarnik Omer Suljić.

Titovo jezero se imenuje novo umetno jezero v Vlasini

Na Vlasini, v vzhodni Srbiji, je nastalo doslej največje umetno jezero. Na elabo rodovitni in močvirni planoti, barju, je poprej rasla večidel alaba krma. Na planoti so se stekali številni planinski potoki in studenci. Ker je planota precej visoka, so bili ugodni naravni pogoji za ustvaritev umetnega jezera, da bi njegovo vodno silo uporabili za več preločnih vodnih elektrarn; elektrarne bi se vrstile ena za drugo, tako da bi isto padajočo vodo uporabili v več hidrocentralah.

Zdaj so uredili pomemben načrt. Dogradili so največje zemeljsko pregrado (jez) za katero je nastalo umetno jezero. Delovni kolektiv podjetja »Vlasina« je ob tej priliki poslal maršalu Titu naslednje pismo:

»Naš kolektiv je zgradil največji jez v naši državi, ki je omogočil, da se na planoti 1200 m nad morjem akumulira voda v jezero; jezero smo imenovali Titovo jezero na Vlasini.

Pred dnevi smo kontali predor »galerijsko«, med živahnim tekmovanjem v počastitev izvolitve delavskega sveta pa čmo izročili v obrat največjo žičnico v naši državi, 14 km dolgo.

Delavski svet je hkrati poslal posebej pozdrave skupine mladinske brigade

»Razbijačji obrekovan«, ki stalno presega normo za 250 do 350%.

Kolektiv podjetja »Vlasina« je v torek po upravnem odboru podjetja slovestno prevzel upravo. Ob tej priliki so na Vlasini odkrili epominsko ploščo.

Sindikalna delegacija Izraela pri Djuru Salaju

Beograd, 30. sept. Včeraj dopoldne je predsednik centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj sprejel sindikalno delegacijo iz Izraela, ki je sinoči pripotovala v našo državo. V prijateljskem razgovoru, ki je trajal okrog 2 uri, je vodja delegacije Aron Beker izjavil, da so prišli v Jugoslavijo kot prijatelj k prijatelju, da bi videli napore in delo narodov Jugoslavije, in da bi mogli biti po vrnitvi v svojo državo verni tolmachi resnice o nas. V imenu Hista-druta, je izjavil Aron Beker, izražam globoko hvaležnost vladi in narodom Jugoslavije za podporo in simpatije, izražene v času naše osvobodilne vojne in ob odhodu Židov iz Jugoslavije.

Delegati so se posebno zanimali za življenje žene delavke pri nas, delovni čas, plače in socialno zavarovanje delovnih ljudi Jugoslavije ter ustanovitve delavskih svetov. Na vsa vprašanja so

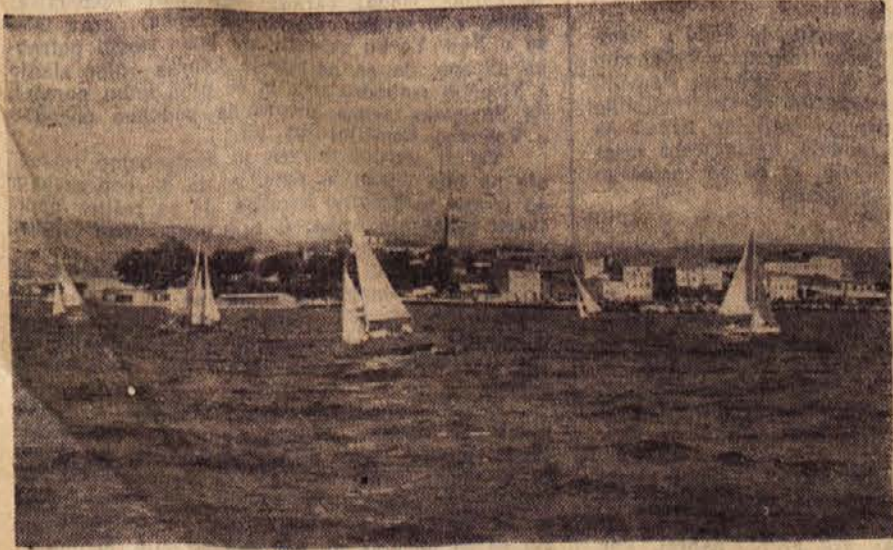
Danes bo odprta GOSPODARSKA RAZSTAVA V KOPRU

Letošnja gospodarska razstava v Kopru bo odprta danes 1. oktobra. Na razstavi bo prikazan razvoj gospodarstva istrskega okrožja v tesni povezavi z gospodarstvom Jugoslavije. Obiskovalci bodo na razstavi dobili ponovno potrdilo, da je FLRJ resnično naravno zaledje istrskega okrožja in da je tudi nadaljnji uspešni razvoj mogoč edinole v takem in še tesnejšem sodelovanju.

Razstava bo letos v prostorih bodoče moderne kopske ribarnice. Največji del bodo zavzemali prostori, kjer bo razstavljala industrija, in paviljon, v katerem bo prikazan nadaljnji razvoj načrtnega gospodarstva v okrožju. Velik del razstave bosta zavzemali tudi dve, za okrožje najvažnejši gospodarski panogi, kmetijstvo in ribištvo.

Razstava bo zanimiva in poučna ter bo prav gotovo pritegnila pozornost številnih obiskovalcev. Tovarna »Ampelca« iz Izole bo n. pr. prikazala več postopek konzerviranja rib. Ribiči bodo prikazali proces ribolova in sicer najrazličnejše oblike; tudi najmodernejši, globinski ribolov ne bo izzet. Kmetijske zadruge ter podjetja »Fructus« in »Vino« bodo razstavljali plodove istrske zemlje, predvsem sadje in vino, ki sta glavna izvozna predmeta istrskega okrožja. Poleg omenjenih bo na razstavi zastopanih cela vrsta drugih gospodarskih panog.

V tednu, ko bo razstava, bodo v Kopru najrazličnejše kulturne prireditve, na razstavnem prostoru pa bo urejeno zabavišče. Za obiskovalce iz Slovenije organizira ogled »Putnike« v Ljubljani.

Pogled na Koper

Varnostni svet je sklenil, da povabi predstavnika LR Kitajske na seje, ko bodo razpravljali o kitajskih pritožbah

Sovjetski predlog, ki je skušal odložiti to vprašanje, odklonjen — Prav tako je bila zavrnjena kuomintangška zahteva, da se o Formosi sploh ne razpravlja

Flushing Meadows, 30. sept. (Tanjug) Varnostni svet je v okviru razpravljanja o točki dnevnega reda »Oborožen napad na Formozo« nadaljeval obravnavanje treh predlogov resolucije: kuomintangške, v kateri se zahteva, da se o tem vprašanju sploh ne razpravlja, sovjetske, naj se pokliče predstavnik LR Kitajske na sejo VS, in ekvadorske, ki predlaga preložitev razprave o tem vprašanju do 15. novembra.

Seja je bila zopet zelo dolga in utrudljiva. Najprej so razpravljali o tem, ali naj dajo prej na glasovanje sovjetsko ali ekvadorsko resolucijo. Ko je bilo sklenjeno, da bo prišla ekvadorska resolucija na vrsto za sovjetsko, je začel Kuomintangov delegat Ciang razpravljati, ali je vprašanje, ki ga obravnava resolucija, bistveno ali pa ima pomen postopka. Dejal je, da to vprašanje posega v bistvo, s čimer si je prizadeval, da bi preprečil s svojim vetom povabilo predstavnika LR Kitajske.

Ameriški delegat je izjavil, da bo glasoval proti povabilu predstavnika LR Kitajske, da pa si pridruže pravico, da bi njegov glas smatrali kot vzdržanje, če bi VS ocenil za vprašanja kot bistvena, kajti ameriška delegacija v tem primeru ne želi, da bi bil njen glas veto. Predsednik Sveta je predlagal, naj bi o značaju resolucij razpravljali po glasovanju, da bi se videlo, če so sploh sprejete ali ne. Kuomintangovo resolucijo je podprla samo Kuba, Ekvador in ZDA so se vzdržali. Sedem drugih članov je glasovalo za odklonitev Kuomintangove resolucije. Tudi sovjetska resolucija ni dobila zadostnega števila glasov. Proti so glasovali delegati ZDA, Kuomintanga in Kube, Ekvador in Egipt sta se glasovanja vzdržala, tako da šest preostalih glasov za takojšnje povabilo predstavnika LR Kitajske ni zadostovalo, da bi bila resolucija sprejeta.

O ekvadorskem predlogu, naj bi vprašanje glede na to, da ga je ZSSR predložila tudi Generalni skupščini, odložili z dnevnega reda Sveta do 15. novembra, so glasovali po posameznih paragrafih. Za vsakega od teh paragrafov so se glasovi menjavali, kar je povzročilo veliko zmešnjavo.

Po tem glasovanju so prešli na dispozitiv resolucije, v katerem se povabilo predstavnika LR Kitajske odlaža do 15. novembra.

Sovjetska protijugoslovanska spletkarska propaganda

Jugoslovanski delegat Bebler se je zaradi tega, ker je neprestano vztrajal, naj se predstavnik LR Kitajske takoj pokliče in naj se to vprašanje ne odlaža, in pa pod vtisom različnega glasovanja o posameznih delih ekvadorske re-

solucije, kakor tudi zaradi tega, da ne bi bil odgovoren za odložitve povabila predstavnika LR Kitajske, nakar je pristala ZSSR, vzdržal glasovanja o dispozitivu ekvadorske resolucije, ker je računl, da bo tako in tako dobila potrebnih sedem glasov. Ko pa je predsednik prešel glasove, se je pokazalo, da je samo šest delegacij glasovalo za ta del in je bila resolucija odklonjena. Bebler je takoj zahteval, da spremeni svoj glas, t. j. da se ne bo vzdržal, temveč glasoval za dispozitiv, s čimer bi omogočil, da se predstavnik LR Kitajske pokliče, čeprav z zakasnitvijo. Toda egiptovski in nekateri drugi delegati so nastopili proti temu. Sovjetski predstavnik Malik je namesto da bi podprl zahtevo za spremembo glasovanja jugoslovanske delegacije, s čimer bi prispeval k sprejemu resolucije, napadel Beblerjevo glasovanje kot spletko.

Bebler je stavil, potem ko je postalo jasno, da svojega glasovanja ne bo mogel spreminiti, nov predlog resolucije, ki je določal povabilo predstavnika LR Kitajske 12. novembra, ne pa 15., kakor je rečeno v ekvadorski resoluciji. Seja je bila nato preložena.

Ker je na večeršnjih seji Ekvador znova predložil isto resolucijo, je Bebler umaknil svoj predlog resolucije. Po poskusu Kuomintangovega predstavnika, da bi znova načel vprašanje, ali gre pri resoluciji za vprašanje postopka ali za bistveno vprašanje, so prešli h glasovanju pravzaprav o ponovljenem ekvadorskem predlogu, ki je bil izglasovan po paragrafih, razen tistega, ki govori, da je ZSSR predložila isto vprašanje Generalni skupščini.

Ta paragraf dokazuje, da je ZSSR s postavitvijo tega vprašanja na dnevni red skupščine pravzaprav odložila njegovo obravnavanje v VS, s tem pa tudi povabilo predstavnika LR Kitajske. Zaradi tega je razumljivo, zakaj je SZ želela, da bi ta paragraf v celoti črtali.

Proti ekvadorski resoluciji so glasovali predstavniki ZDA, Kuomintanga in Kube, Egipt pa se je vzdržal. Tako je

bila zavrnjena kuomintangška zahteva, da se o Formosi sploh ne razpravlja

Izjava jugoslovanskega delegata

Spriču tega je dal jugoslovanski delegat Bebler tole izjavo:

»Tukaj me je večeraj sovjetski predstavnik g. Malik obtožil, da branim spletko. Mislim, da je današnje glasovanje najboljši odgovor na to obdolžitev. Nikdar nisem imel niti najmanjše želje, da bi tekmoval pri povzrojanju spletk. Po mojem mnenju je bila že sama po sebi neumna, kajti tisto, zaradi česar bi mogel biti v najslabšem primeru obtožen, je prav nasprotno spletki. V resnici sem povzročil preveliko pozornost stališčem, ki so v resnici imela značaj spletk, svoje stališče pa sem razložil preveč iskreno. Tisto, kar sem storil, je bilo, da sem vztrajal, naj se LR Kitajska takoj pokliče, medtem ko so se ZSSR in drugi strinjali, naj se povabilo odloži na poznejši datum.«

Po sprejetju ekvadorske resolucije je začel kuomintangski predstavnik znova razpravljati, ali je vprašanje, ki ga obravnava sprejeta ekvadorska resolucija, vprašanje postopka ali bistvenega značaja. Vsi, ki so nastopili na seji, so zastopali stališče, da je to vprašanje postopka, zaradi česar ni mogoče uporabiti veta. To pomeni, da je sklep VS, naj se najpozneje do 15. novembra pokliče predstavnik LR Kitajske, pravno močen.

Na popoldanski seji se je nadaljevala razprava o tem vprašanju. Kuomintangov delegat je še nadalje trdil, da gre za bistveno vprašanje, zaradi česar je mogoče uporabiti veto.

Pri glasovanju je VS z devetimi proti enemu (en delegat se je glasovanja vzdržal) odločil, da gre pri ekvadorski resoluciji za vprašanje postopka in da torej ni mogoče uporabiti veta.

Sovjetske oblasti izkoriščajo svoj položaj v Avstriji

Dunaj, 30. sept. (Tanjug) Sinočnja seja Zavezniškega kontrolnega sveta za Avstrijo je potekala v medsebojnem obtoževanju med sovjetskimi in zapadnimi predstavniki, kdo je odgovoren za kršitev pogodbe in vmešavanje v notranje zadeve Avstrije.

Ameriški visoki komisar Keys je obtožil sovjetske zasedbene oblasti, da so podpirale demonstrante v Avstriji in ovirale avstrijsko vlado, da bi obdržala vrnitev državi. Keys je izjavil, da so so-

vjetske oblasti navzlic odredbam avstrijske policije prevažale demonstrante v vojaških kamionih, a sovjetsko mestno poveljstvo je prepovedalo avstrijski policiji v sovjetskem sektorju Dunaja odhajati izven meje svojega sektorja. Naglasil je, da bo o teh ravnanjih sovjetskih zasedbenih oblasti obvestil svojo vlado.

Keysove navedbe sta podprla britanski in francoski predstavniki, ki sta tudi izjavila, da bosta svojim vladam poročala o kršitvi zavezniške pogodbe o Avstriji.

Sovjetski predstavnik Zeljtov je zavrnil te obtožbe kot obrekovanja in je naglasil, da so avstrijski delavci stavkali zaradi poslabšanja življenjskih pogojev sredi izvajanja Marshallovega načrta. Zahteval je ostre ukrepe avstrijske vlade proti povzajanju cen življenjskim potrebščinam in drugemu blagu. Ta zahteva sovjetskega predstavnika ni bila sprejeta.

Sovjetski predstavnik je ponovno sprožil vprašanje ubenikov na avstrijskih šolah. Zahteval je, naj avstrijsko prosvetno ministrstvo izda nove ubenike za osnovne in srednje šole. Zeljtov je dejal, da se v avstrijskih šolah še vedno uče iz knjig, ki so izšle za Hitlerja. Tudi o tem vprašanju se niso sporazumeli.

Sklep kanadskih sindikatov

Winnipeg, 30. sept. APP poroča, da je kanadski kongres dela izključil iz svojih vrst vse sindikalne organizacije s komunističnim vodstvom. Na letni skupščini tega sindikata, ki je bila te dni, je za resolucijo o izključitvi glasovalo 650 delegatov, proti pa 45.

Predlogi osmih držav za obnovo Koreje

Ustanovi naj se enotna neodvisna in demokratična vlada v suvereni državi

Flushing Meadows, 30. sept. (Tanjug) Osem držav — Avstralija, Brazilija, Kuba, Nizozemska, Norveška, Pakistan, Filipini in Velika Britanija — je stavilo Generalni skupščini Združenih narodov skupni predlog resolucije o Koreji. Te države priporočajo:

1. da se store vsi potrebni koraki za zagotovitev stabilnosti na vsej Koreji,
2. da se store vsi konstruktivni ukrepi, včlovejši razpis volitev pod pokroviteljstvom OZN, za ustanovitev enotne neodvisne in demokratične vlade v suvereni državi,
3. da ostanejo sile Združenih narodov na Koreji samo toliko časa, kolikor je potrebno za doseg smotrov, razloženih v prvih dveh točkah in da potem ne smejo ostati v nobenem delu Koreje,
4. da se store vsi potrebni ukrepi za gospodarsko obnovo na Koreji.

V resoluciji je dalje rečeno, da je s tem v zvezi potrebno ustanoviti komisijo z naslovom »Komisija OZN za zedinjenje in obnovo Koreje«, ki bi imela te naloge:

- a) da prevzame vse funkcije, ki jih je doslej imela »Komisija OZN za Korejo«,
  - b) da sastopa Zdručene narode pri ustanovitvi zedinjene, neodvisne in demokratične vlade celotne Koreje in
  - c) da izvede naloge, ki bi jih določila Generalna skupščina.
- V resoluciji se predlaga, da je treba komisijo za zedinjenje in obnovo Koreje čimprej poslati na Korejo. Do prihoda te komisije na Korejo morajo vlade, zastopane v komisiji, ustanoviti začasni odbor, v katerem bodo njihovi stalni predstavniki v Združenih narodih. Ta odbor se mora posvetovati z vrhovnim poveljstvom Združenih narodov na Koreji v luči navedenih priporočil.
- Na koncu skupnega predloga je rečeno, da mora Ekonomsko-socialni svet, posvetujoč se s posebnimi ustanovami Združenih narodov, po ustavitvi sovrznosti izdelati načrte za obnovo Koreje ter jih v oktobru predložiti Generalni skupščini.

Južnokorejske in ameriške sile dospele do 38. vzporednika

Zavzele so že štiri petine južnokorejskega ozemlja

Tokio, 30. sept. (Tanjug) Glavni štab ameriške osme armade poroča, da ameriške in južnokorejske motorizirane enote naglo napredujejo na vseh frontah. Izvidnice ameriških in južnokorejskih sil so že pri Iriju, Nonsanu, Congnju in Kumdžunju.

Po zadnjih Reuterjevih poročilih so južnokorejske sile, ki prodirajo vzdolž vzhodne obale Koreje, dospele že do

Na zapadni fronti se ameriške čete trudijo, da bi blokirale severnokorejske sile s tem, da jim onemogočajo premikanje proti severu. Enote 25. ameriške divizije so zavzele prometno središče Kumdže in prispele v bližino mesta Nonsana na zapadni obali Koreje.

Reuter poroča, da so tudi predhodnice ameriških čet prispele do 38. vzporednika.

Včeraj so ameriške in južnokorejske čete, ki drže sedaj 4 petine Južne Koreje, napredovale za 15 km.

Ameriške izgube

Ameriške izgube na korejskem bojišču znašajo do vključno 22. septembra 17.220 ubitih, pogrešanih in ranjenih. Te številke je objavilo ameriško obrambno ministrstvo in dodalo, da se tičejo samo onih vojakov, katerih družine je ministrstvo uradno obvestilo o padlih sorodnikih. Razčlenjene številke kažejo, da je bilo ubitih 2.211 ameriških vojakov, 230 jih je umrlo zaradi ran, 3.950 je pogrešanih, 11.050 pa ranjenih. Od celotnih izgub pada na armado 16.087 mornarico 45, mornariško pehoto 952 in letalstvo 138.

Afriško demokratično gibanje pretrgalo vse stike s KP Francije

Pariz, 30. sept. (Tanjug) Listi poročajo, da je afriško demokratično gibanje sklenilo prekiniti sodelovanje s KP Francije. Pet narodnih poslancev in 6 senatorjev je že pretrgalo stik s KP Francije. Voditelj afriškega demokratičnega gibanja, ki so že 4 leta najtesneje povezani v enotnosti akcije s KP Francije, poudarjajo, da je postalo vsakomur jasno, da je KP Francije postala slepo orožje Kominforma. Tako bo parlamentarna skupina KP Francije izgubila pet glasov v Narodni skupščini in šest v Svetu republike.

Poostreno nadzorstvo nad pošiljkami med Zapadno in Vzhodno Nemčijo

Bonn, 20. sept. Reuter poroča, da je zapadnonemška vlada izdala odlok o povečanem nadzorstvu nad zamenjavo blaga med Zahodno in Vzhodno Nemčijo ter zapadnim in vzhodnim delom Berlina. Vse osebe in vozila, ki prehajajo iz cone v cono, bodo ustavljali na meji, kjer bo izvršen natančni pregled, tako bo strožje nadzorstvo nad pošiljnimi paketi in pismi iz Vzhodne Nemčije.

Ameriška patrolja v vasi, ki so jo izpraznilo severnokorejske čete

38. vzporednika. Odpor severnih v vsej Koreji pod 38. vzporednikom, je razen severozahodno in vzhodno od Seula, docela slabi.

General Douglas Mac Arthur je prispejal v Seul in izročil mesto predsedniku južnokorejske vlade Sing Man Riju.

Poročilo generala Mac Arthurja

V sporočilu generala Mac Arthurja, ki ga prenaša United Press, je rečeno, da ameriške čete na področju Seul-Suvon nadaljujejo s občutljivimi operacijami. Enote sedme ameriške divizije so odbile nekaj močnejših severnokorejskih protinapadov vzhodno od Seula. Na planinskem terenu med Seulom in Suvonom je bilo uničeno severnokorejsko oporišče ter s tem preprečen vsak organiziran odpor na tem področju.

Na vzhodni obali Koreje so južnokorejske enote napredovale dalje proti severu. Samo enote šeste južnokorejske divizije so zadele na močnejši odpor severnih Korejcev na sektorju severno od Mugdonga.

Med obsebnimi ruševinami starega mestnega dela v Frankfurtu od Mena so nastali v povojnih letih pravi pašniki. Slika kaže pastirja, ki vodi čredo ovac po očiščenih cestah — nov pašnik.

Zahodna Nemčija in velike sile

Ta »borba za mir« — ki jo v Berlinu spremljajo parade tako imenovane Volkspolizei, ali izjave, ki so v začetku korejskega spopada zelo nedvoumno primerjale Nemčijo in Korejo, ali najeti intervjuvi nekdanjih hitlerjevskih vojskav, ki izjavljajo, da bodo sovjetske čete v primeru spopada za teden dni že na La Manchou itd. — torej ne koristi miru in stvari napredka, marveč polska zastrašeno ljudstvo v naročje reakcije, odnosno z vzbujanjem strahu pred sovjetsko armado skuša v kralj zatreči vsak odpor znotraj KP proti agentski politiki njenega vodstva.

V »mirovno kampanjo« na zahodu in vzhodu Nemčije spada med drugim tudi propagiranje meje na Odrí-Niži, »meje miru«, ki je baje za vse večne čase uredila odnose med Nemčijo in Poljsko. Vprašanje pokrajn vzhodno od Odré pa je prav gotovo eno najbolj perečih vprašanj v današnji Nemčiji in s njim se nemški narod ne more tako lahko pomiriti, v kolikor se bo sploh kdaj pomiril. Prav zato, ker je vprašanje pokrajn, izgubljenih na vzhodu, nemškemu narodu tako pri sru, da lahko kateri koli demagog z njim ponovno mobilizira milijone Nemcev (v zvezi s predlogom o remilitarizaciji Nemčije, je vodja »opozicije« dr. Schumacher že prišel izkoriščati mejo na Odrí. Dejal je, da »brez namena, da bi osvobodili pokrajine vzhodne Nemčije pod okupacijo Sovjetske zveze in njenih satelitov, je oborožitev Zahodne Nemčije moralno nemogoča in psihološko neosvarljiva«, skušajo — tudi v okviru »borbe za mir« — to nezadovoljstvo kanalizirati samo proti zahodu (Posarje, Porurje in majhni deli, ki jih je Nemčiji odvzela Holandija). Sočasno s tem pa si prizadevajo obuditi pri nemškem narodu težnjo po »tradicionalnem rusko-nemškem prijateljstvu (kakor n. pr. za časa Napoleona). V tem smislu se lahko razume — poleg izjav, ki so jih dali na nemški in poljski strani o priliki podpisati pogodbo o meji na Odrí in Niži — tudi brosjavka, ki jo je ob ustanovitvi DR Nemčije po-

sial predsedniku republike Piecku in predsedniku vlade Grotteowohlu Stalin in v katerem je poudarjeno »da je nemško in sovjetsko ljudstvo dalo v tej vojni največje žrtve, da imata ti dve ljudstvi v Evropi največje potencialne sile za izvršitev velikih akcij svetovnega pomena«.

Za Nemčijo se danes vodi huda borba dveh rivalov — Sovjetske zveze in ZDA. Vsak od teh dveh bi hotel, da se Nemčija v celoti vrstvi v njegov tabor. Zato tudi vsak ukrep, vsak akt ene sile, izjave protikrepa, protiakt nasprotnika. Sklepi, ki so jih pred dnevi sprejeli na svojem zasedanju v New Yorku zunanji ministri treh velikih sil, dajejo — vsaj do neke mere — tudi odgovor bodisi na aktivnost »Nacionalne fronte«, bodisi na informbirojevsko »kampanjo miru«.

Po mnenju nekaterih zahodnih listov so se velike zahodne sile že del časa nahajale v hudem škripeu. Niso vedele, česa se bi bolj bale: ali nemške gospodarske moči ali nemške vojaške sile? Dozdeva pa se, da je prav dejavnost »Nacionalne fronte« in njeno izkoriščanje krize, ki se je pojavila s porastom nemške gospodarske moči, dovedla do tega, da so zunanji ministri na svojem zasedanju objavili sklepe, ki med drugim govore o omejitvi sedanje gospodarske kontrole v zahodni Nemčiji, o spremembi režima prepovedanih in omejenih industrij, o proizvodnji jekla izven sedanjih omejitev — v kolikor bodo to terjale obrambne zahteve zahoda itd. Skratka, kaže, da so na zahodu morali tokrat resno vzeti v pretes porast nemške gospodarske moči in se potruditi, da najdejo izhod, ki bo vsaj trenutno zadovoljil nemško buržoazijo, s tem pa tudi »Nacionalni fronti« otopil propagandno konico.

Kot odgovor na informbirojevsko »miroljubno kampanjo« je Churchill na zasedanju Evropske skupščine v Strassbourgu zahteval ustanovitev

demške oborožene sile v sestavi evropske vojske. Nemški kancler je to izkoristil in se pri tem prav tako skliceval na Korejo in druge informbirojevske golobe miru ter v dveh memorandumih zavezniki visoki komisij predlagal povečanje zahodnih obrambnih sil v Nemčiji in okrajitev nemške policije ter njeno oborožitev z najmodernejšimi vojnimi pripomočki. Nacistični in pronačistični generali, združeni v svoji organizaciji »Brüderschaft«, so žli še dlje in predlagali ustanovitev nemške armade, ki bi imela 25 do 40 divizij. Hkrati s tem pa so zahtevali tudi »vrnitev šestih nemških vojakov, revizijo procesov proti vojnim zločincem in pravico profesionalnih vojakov in SS-ovcev do penzij«.

Zunanji ministri so izjavili, da bodo v odgovor na »ustanovljene vojaške formacije v Vzhodni Nemčiji pomnožili svoje čete v Zahodni Nemčiji, da bodo vsak napad na bonnsko zvezno republiko ali zahodna področja Berlina šteli kot napad na sebe ter dodali, da so mnenja, da je treba ustanoviti enote mobilne policije, ki bo na razpolago nemški federalni vladi v Bonnu.

Borba, ki jo danes vodita dva velika rivala — Sovjetska zveza in ZDA — za Nemčijo, je zavzela že takšne oblike, da daje vtis licitacije, na kateri noben licitantov noče popustiti in zagriženo zvišuje svoje ponudbe, kajti predmet, za katerega se poteguje, je mikaven in pomemben. V tem primeru je to Nemčija, »predmet pomemben zaradi svoje ogromne gospodarske, strateške in politične važnosti v borbi dveh veselih za nadoblast v svetu«.

Doslej sta se obe dve veseliji utrdili vsaka v svojem področju, konsolidirali tamonjnje režime kot zanesljivo in voljno orodje vzhodnega ali zahodnega bloka. Vendar gre borba naprej, ker ena kot druga skušata razširiti svoj vpliv preko

razmejitvene črte, doseči, da bi njuno področje veljalo kot vaba za »osredno Nemčijo«.

Doslej so ustanovili dve separadni državi, najprej »Zveno republiko Nemčijo«, tako nato »Demokratično republiko Nemčijo«, uvedli različne ojačave; ena kot druga proglasili, da sta zmanjšali reparacije, na Vzhodu so dovolili, da DR Nemčija lahko ustanovi diplomatska predstavništva v državah vzhodnega bloka — čeprav je še daleč do mirovne pogodbe (trije zahodni zunanji ministri so sedaj sklenili, da bo federalna vlada v Bonnu lahko ustanovila ministrstvo za zunanje zadeve); na Zahodu so tokrat uradno izjavili, da ima vlada Zahodne Nemčije pravico, da govori v imenu Nemčije kot predstavnik vsega nemškega naroda, dokler se Nemčija ne zedini (to pravico si že del časa lasti tudi vzhodnonemška vlada; zaradi tega tudi diplomatski odnosi z državami vzhodnega bloka); prav tako so v New Yorku sklenili, da bodo storili potrebne ukrepe, da se najhitreje konča vojno stanje z Nemčijo (zahodni tisk je že pred tedni poročal, da Sovjetska zveza pripravlja podobno pogodbo z Vzhodno Nemčijo) itd. itd.

Vsi ti ukrepi in vse to medsebojno tekmoenje pa ima doslej ta rezultat, da še bolj prihaja do izraza razkosanje Nemčije, da se rešitev nemškega vprašanja, kakor jo bilo postavljeno v Potsdamu, vse bolj odmika.

Zato pa tudi rešitev nemškega vprašanja in upostavitve demokratične, enotne in miroljubne Nemčije ne leži več v rokah velikih sil, ki so se izneverile vsem obveznostim in vodijo samo še boj za lastne imperialistične ali velikoruske koristi.

Rešitev nemškega vprašanja leži v rokah nemškega ljudstva samega, naprednih sil nemškega naroda. Pogoji njihovemu uspehu pa je, da se osvobodijo tujih vplivov, da se osvobodijo odvisnosti od neosocialistične politike Sovjetske zveze. V kolikor bodo v tem uspeli, bodo ves nemški narod povedle na pot demokracije, enotnosti, miroljubnosti in neodvisnosti. —db—

Pol ure pri nizozemskih in avstrijskih razstavljalcih na zagrebškem velesejmu

Zagreb, 29. sept. Prvo, kar daje vsem inozemskim razstavljalcem že na zunaj videz stare trgovske uglajenosti in prakse v nastopu na mednarodnih velesejmi, je njihova izredna ustrežljivost in prijaznost. Za marsikatero mizo tujega zastopstva so se doslej že sklenile pogodbe z našimi kupci, pa tudi s proizvajalci. Tu odloča kakovost in cena. Skozi paviljone tujih držav se pomikajo množice delovnih ljudi, ki z zanimanjem opazujejo razstavljeno blago, najraje pa se ustavljajo pri strojih, ki so v pogonu.

Nizozemska praktična »igračka«

V nekdanjem paviljonu ČSR razstavlja letos Nizozemska. Večji del srednje dvorane je porabila za razstavo pokrajine, po kateri se na gostem železniškem omrežju podijo trije vlaki preko cest, prekopov, premičnih mostov in skozi predore. Seveda je velika igračka vzbudila posebno med mlajšim svetom ogromno zanimanja. Mlado in staro se tare okrog močne ograje in opazuje drvenje lokomotiv in vagončkov. Seje ko se oglasi skozi zvočnik govornik in pove, da bo v bodoče majhna moderna naprava, foto-električna celica, v železniškem prometu onemogočila sleherno nesrečo, vidijo ljudje, da Nizozemska ne prodaja igraček. Najzanesljivejši signal bo postala ta celica, vgrajena pred vsemi postajami, predori, mostovi, križišči itd. Ročni ali strojni signal se lahko zmoti ali zlomi. Foto-električna celica pomot ne pozna. Brž ko opazi napako, enostavno — ustavi promet.

Poleg senzacije, ki privablja v nizozemski paviljon vedno nove množice, razstavlja industrijsko močno razvita Nizozemska najrazličnejše radijske aparate, kjer prednjači trdka Philips, kemične proizvode za zatiranje sadnih in poljskih škodljivcev, električne štedilnice, röntgenske aparate, telefone s hišno telefonsko centralo, zvočna pojačala, merilne industrijske instrumente, magnetofon in strokovno literaturo o radijski

stria. Široka izbira različnih izdelkov za vsakdanjo uporabo kaže na močno razvito srednjo in lahko industrijo pri naših severnih sosedih.

V dveh paviljonih razstavlja 21 avstrijskih proizvajalcev. Tu so precizni

in heraklitne plošče, tovarna strojev »Andritz A. G.« pa veliko centrifugalno črpalko z zmogljivostjo 1920 kub. m na uro in nekaj večjih kompresorjev. »Albeco« razstavlja čevljarake stroje, po kakovosti pa se odlikujejo posebno elektro-

Vhod v avstrijski paviljon na velesejmu

izdelki fine mehanike, kvalitetno orodje, različni stroji za obdelovanje lesa in kovin in bogata izbira najraznovrstnejših elektrotehničnih izdelkov za industrijo, obrt in dom. Znana dunajska trdka »Siemens-Halske« razstavlja telefone in centrale, akumulatorje, radio-aparate, mikrofon z magnetofonom in praktičen kovček z vsem električnim priborom in orodjem. Tovarna dvokoles »Junior« iz Graza razstavlja pestro izbiro moških, ženskih in otroških koles.

Podjetje »Czepek« razstavlja kompre-

motorji, izdelek tovarne »Elin« ter telefon, centrale in brzojavni ter radijski aparati znamke »Kapsch«, »Steyer Daimler Puch« je znan po svedrkih in različnih instrumentih, dunajsko podjetje »Norma« pa po razstavljenih električnih instrumentih.

V drugem, manjšem avstrijskem paviljonu, so zbrani predvsem izdelki fine mehanike, tekstilne industrije in galanterije. Tu je razstavljen tudi zobarski material, različna posoda, tehnične, svetilke, mlečni vrči, umetna keramika, hladilniki, svileni roboti, glavniki, kozmetika, plinske peči in kuhalniki, izdelki iz aluminija, kuhinjski stroji itd. Kakovost avstrijskih izdelkov je na splošno dobra.

Posebno pozornost vzbuja pred paviljonom razstavljen 44 sedežni avtobus SAUER ter kamioni »Sauer« in »Gräf-Stift«.

300 TON JEKLA SO DVIGNILI IZ DONAVE V ENEM MESECU

Jeklene konstrukcije dveh mostov med Novim Sadom in Petrovaradinom so od leta 1941 ležale v Donavi. Pod vodo je obležalo okrog 550 ton jekla.

Pred mesecem dni je prišla na delo skupina delavcev podjetja za dvigavanje plovil. Potapljači so se lotili naporenega dela. Voda je na konstrukcije naplavila mnogo proda in blata. Zato so potapljači morali najprej konstrukcije odkopati, potem so jih razstrelili z močnim eksplozivom, tako da je bilo mogoče dvigniti manjše, lažje kose.

Delo potapljačev v reki je težavnejše, ker rečna voda ni prozorna in ker je droča. Kljub vsem težavam so potapljači v mesecu dni opravili veliko delo: dvignili so 300 ton jekla.

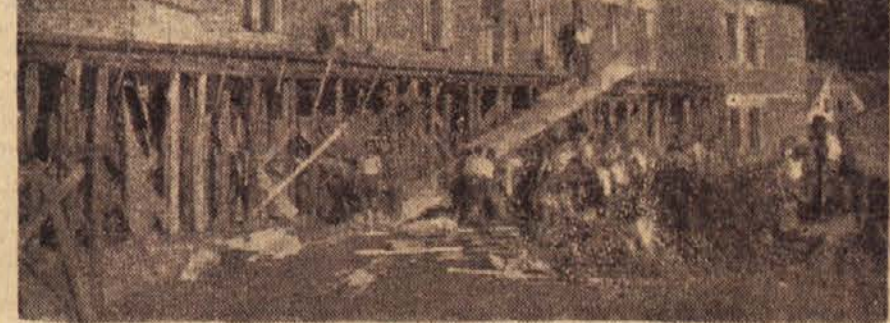
Zadružni dom v Zalogu med največjimi v Sloveniji

Pred dobrima dvema letoma, ko so v Zalogu prvič sklepalci o gradnji zadružnega doma, niso niti vedeli, kje bodo dobili potrebna sredstva. Pomislili tudi niso na vse ovire, ki so jih morali poznese vsak dan premagovati pri svojem delu. Njihov sklep je podžigala volja za socialistično preobrazbo vasi.

Pri gradnji so dokaj dobro izkoristili sredstva iz lokalnih virov, tako da so istega leta še pred zimo spravili zadružni dom pod streho. Lani so z delom nadaljevali že rano spomladi. Sklenili so, da bodo do 29. novembra izgotovili dvorano in prostore za kmetijsko zadružno in so svojo besedo tudi držali. Še več so napravili, kakor so objavili. Poleg dvorane, ki lahko sprejme do 700 ljudi, in trgovinskih prostorov, ki so jih modernopremišljali, so ometali še vse zgorne prostore in med zimo napeljali elektriko. Do takrat so pri gradnji doma opravili 126.000 prostovoljnih delovnih ur, pri čemer so sodelovale vse množične organizacije.

Letos pomladi je gradbišče znova zaživel. Kmetje so vozili les, pesek, gramoz in ostali gradbeni material, frontovci pa so znova zagrabili za krampe in lopate. Tako je zrasel zadružni dom, ki je delo vsakega ljudstva v Zalogu. Frontovci Ludvik Kukovec, Franc Prošek, Tone Zupančič, Marjan Biščak, Andrej in Ivanka Srebot, Janez Klaus, Lojze Zidan in Maks Majerič so opravili nad 2000 prostovoljnih ur. Redko katero nedeljo sta zamudila tudi Ivo Klaus in Jože Trdan, ki sta sama napeljala v dom celotno električno instalacijo. Za gradbeni material so se posebno zanimali Karel Mržek, Henrik Taurer in Ludvik Bukovec, ki so skrbeli, da so na gradbišču lahko neprenehoma delali.

Velika stavba v obliki črke L ima 2650 kvadratnih metrov etažne površine, model tega doma pa je bil razstavljen

V Zalogu sodeluje vse prebivalstvo pri gradnji zadružnega doma

IZ TEKMOVANJA Splošnega stavbnega podjetja v Ljubljani sta izšla kot zmagovalca

zidarja Martin Jerebic in Miha Dimic

Ko je večeraj prejelo Splošno stavbno podjetje v Ljubljani pohvalo GOZSS, hkrati proglasilo kot najboljšo brigado podjetja zidarsko brigado Jerebica in Dimica. Imenovana sta izšla iz 16 dnevnega tekmovanja vseh brigad SSP kot zmagovalca.

11. septembra je 34 brigad na vseh gradbiščih pričelo tekmovati po dobro izdelanem tekmovalnem načrtu. Enotedensko tekmovanje je dalo najboljše brigade, ki so bile upravičene preiti v medsektorsko tekmovanje. To so bile: na sektorju 1 (Vilharjeva ulica) Briceljeva brigada, ki je dosegla 250,06% norme, na sektorju 2 (Mirje) Jerebičeva (235%) in na sektorju 3 (St. Vid) Pengalova brigada (187%). V tem tekmovanju so tekmovale vse brigade v vseh fazah dela po šahovskem načinu, vendar so prešle v medsektorsko tekmovanje samo zidarske brigade. Izkazalo po so se tudi tesarska brigada Bergine z Mirja (175,8 odstot. doseganja norm) in železokrivska brigada Kotluška iz St. Vida (139,8%).

Čeprav so bile v medsektorsko tekmovanje zajete le najboljše brigade, ni bilo zanimanje zanj nič manjše kot za medgradiščno. Vsi zaposleni so vneto zasledovali delo najboljših iz svoje srede. — Tudi iz tega tekmovanja so izšle kot najboljše prejšnje brigade in je brigada s 1. sektorja dosegla 206%, z 2. 198% in s 3. 156% norme.

Do podelitve pohvale GOZSS so hoteli zaključiti tekmovanje po šahovskem načinu, zato pa jih ni malo skrbelo, če ne bo slabo vreme preprečilo njihovih načrtov. V sredo zjutraj so se zaman ozirali na nizke oblake, iz katerih je prav toliko deževalo, da so prišli na študentsko naselje namesto tekmovat — vedrit.

Ni pa jih skrbelo, da ne bi uspešno zaključili tekmovanja naslednjega dne,

spoznanje prednjačita Jerebic in Dimic. Kot je pokazal ob 9. uri grafikon, sta res imela naskoka za 20% presežene norme. V naslednjih štirih urah pa je le meritev pokazala, kdo je boljši, saj so bili navidežno enako urni gibi rok gornjih dveh, kot Bricelja in Rojška s 1. sektorja ter Pengala in Mraka s 3. sektorja. Zato je vsako uro objavljen rezultat zasledovalo mnogo nestrpnih opazovalcev in tekmovalcev.

Ko so po petih urah zaključili tekmovanje, so zidarji prvič utegnili vzravnati hrbe, obrisali pot z obraza in se z nestrpnostjo napatili h grafikonu, da zasledijo tam v številkah izražen uspeh svojega truda.

Ko jim je tovariš direktor čestital k uspehu in jim dal priznanje za trud, jim je prečital tudi velike uspehe tekmovanja: v 31 urah so opravili 148,10 efektivnih norm ur in sezidali 25½ kub. metrov zidu. Norme so povprečno dosegli s 481%. Prva je brigada sektorja Mirje — brigadirja Martin Jerebic, 10 kratni udarnik, in Miha Dimic, 13 kratni udarnik, ki sta že izpolnila petletko. Norma sta dosegla s 507%. Druga je brigada sektorja Vilharjeva — brigadirja Jaka Bricelj, trikratni udarnik in Rojšek Henrik, šestkratni udarnik, ki sta dosegla 497% norme; tretja brigada sektorja St. Vid — Pengal Franc, osemkratni udarnik, ki je že izpolnil petletko in Anton Mrak, petkratni udarnik, ki sta dosegla 461% norme.

Te dni je na dopustu eden izmed najboljših zidarjev SSP, Alojz Babnik, ko ga je zateklo poročilo o tekmovanju, mu je bilo žal, da se ga ni mogel udeležiti, saj bi se sicer z veliko verjetnostjo uvrstil med tekmovalce, ki so se večeraj dokončno pomerili.

Zasluge mladincev, ki so sodelovali v tekmovanju, so vredne posebne po-

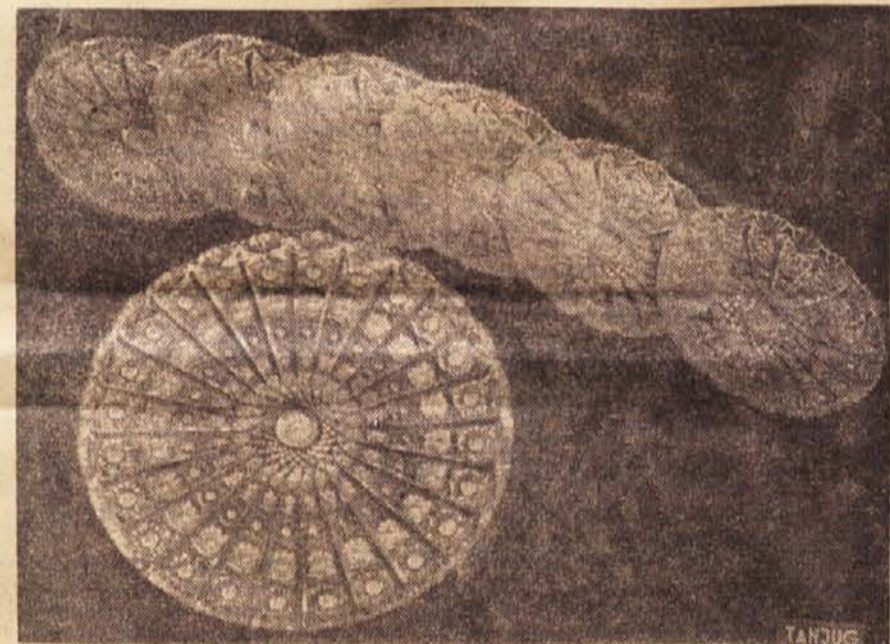
Zmagovalca tekmovanja — brigadirja Jerebic in Dimic

ko so se trgali oblaki in je sonce posladalo na dimnike in zidove, ker je to jutro šestim zidarjem neumorno pripravljalo, donajalo in podajalo 40 članov kmečke mladine, komaj odraslih fantov in deklet, opeko in malto. Neumorno so tekali vse dopoldne, da se ne bi spet in spet oglašali kljci zidarjev: »Več malte, hitreje opeklo!«

Le večjemu očesu ni ušlo v prvi uri tekmovanja, da je najostrejša borba med brigadami 1. in 2. sektorja in da za

hvale. S svojim neumornim delom so pripomogli tem zidarjem do tako lepih uspehov v zaključku tekmovanja po šahovskem načinu.

Zmagovalcem bo na jutrišnji slavnosti SSP poleg pohval in nagrad v posebno zadoščenje podelitev častnega naziva najboljšega gradbenca podjetja; njima kot vsem tekmovalcem bo ta spodbuda za nove uspehe pri gradnji objektov naše petletke.

Veliko pozornost domačih in tujih obiskovalcev zagrebškega velesejma vzbujajo krasni izdelki steklarne v Rogoški Slatini

tehnik. Praktičen je primer razstavljanja avtostrad, kjer navadno cestno razsvetljavo uspešno izpodriva sodobno razsvetljevanje z natrijevim žarnicami s strani cestišča.

Pestra izbira v avstrijskih paviljonih

Med države, ki razstavlja letos največ predmetov, spada prav gotovo Av-

strija. Široka izbira različnih izdelkov za vsakdanjo uporabo kaže na močno razvito srednjo in lahko industrijo pri naših severnih sosedih.

V dveh avstrijskih paviljonih razstavlja 21 avstrijskih proizvajalcev. Tu so precizni in heraklitne plošče, tovarna strojev »Andritz A. G.« pa veliko centrifugalno črpalko z zmogljivostjo 1920 kub. m na uro in nekaj večjih kompresorjev. »Albeco« razstavlja čevljarake stroje, po kakovosti pa se odlikujejo posebno elektro-

izdelki fine mehanike, kvalitetno orodje, različni stroji za obdelovanje lesa in kovin in bogata izbira najraznovrstnejših elektrotehničnih izdelkov za industrijo, obrt in stroje za obdelovanje železa. »Pauker« A. G. iz Graza razstavlja velike škarje za rezanje pločevine do 5 mm debeline.

Avstrijsko-ameriška delniška družba za magnezit razstavlja magnezit v blokih

Naša dežela ima tudi PRECEJ ZLATA IN SREBRA

Jugoslavija se po rudnih zakladih uvršča med najbogatejše dežele na svetu. Le malo je rud, ki jih niso še odkrili pri nas. V novejšem času so je v mnogih primerih izkazalo, da so rudni zakladi precej večji, kakor so poprej mislili in da bi zato kazalo odpreti rudnike tudi tam, kjer se jim je poprej zdelo, da bi izkoriščanje rud ne bilo dovolj donosno.

Naša dežela ima tudi precej zlata in srebra. Že v starem veku je ozemlje naše dežele slovelo po zlatu. Med vladanjem rimskega imperatorja Klavdija so iskali zlato v dolini ob Mlavi in Peku v vzhodni Srbiji, kjer so tudi v novejšem času pridobivali zlato. Znana pa so bila tudi bosenska rudna ležišča v dolini Lašve. Rimljani so pridobivali zlato tudi v dolini Vrbsa.

V srednjem veku, zlasti med vladanjem Nemanjičev, so močno izkoriščali zlata rudna ležišča. V 15. stoletju so Dubrovčani pridobivali zlato v Srbiji in ga izvažali predvsem v Italijo. V turški dobi je rudarstvo zelo nazadovalo. Vendar so Turki in Avstrijci v 18. stoletju izkoriščali rudnika v Majdanpeku in v Kučajni. Leta 1849 je ta rudnika prevzela kneževina Srbija.

V stari Jugoslaviji je imel pri izkoriščanju rudnih zakladov glavno besedo tuji kapital. Udeležba tujega kapitala pri zlatih rudnikih je znašala nad 71%. Največ zlata so izvozili Francozi. Tako so samo iz Blagojevega Kamna v desetih letih izvozili 2180 kg zlata. Mnogo več zlata pa so pridobili iz predelane rude borskega bakra. Znano je, da jim je bilo zlato navrženo kot nameček, ker so ga pridobivali iz bakra, ne da bi za to kaj posebej prispevali. Tako so francoski kapitalisti v letih od 1928 do 1937 za-

služili dvajsetkrat več, kakor je znašal njihov vložen kapital.

Med domačimi kapitalisti, ki so izkoriščali ležišča zlata v dolini Peka, je bil največji delničar kralj Aleksander. Zlato so izpirali iz rečnega blata. Za kopanje so uporabljali bager. Samo z enim bagrom so na dan pridobili 600 gramov zlata.

Med okupacijo so Nemci pridobivali zlato iz borskega bakra. Smotno raziskovanje rudnih ležišč in pridobivanje zlata ter srebra iz drugih rud v korist delovnega ljudstva pa se začela po osvoboditvi. Geologe pa še čaka mnogo dela. Raziskati bodo morali natančno precej velika področja v vzhodni Srbiji, zlasti doline štirih, izrazito zlatonosnih rek: Mlava, Timok, Pek in Porečka reka. Pek, desni pritok Donave, je precej dolg (110 kilometrov) in ima številne pritoke. Tudi Mlava je desni pritok Donave in je 109 kilometrov dolga.

Pri nas so tudi ugodni pogoji za pridobivanje srebra. Doslej so srebro pridobivali predvsem iz svinčeno-cinkove rude rudnikov v Trepči in Mežici. Srebro pa vsebuje tudi svinčna ruda številnih drugih rudnikov, n. pr. v Ajvaliji pri Pristini, v Novem Brdu, v Zletovem, Kreševem in Velikem Majdanu. Pomemben je zlasti rudnik srebra v Srebrenici v Bosni in Hercegovini. Pri Srebrenici je v Crnem Gubru vrelc z zdravilno vodo, ki vsebuje srebrne soli. Voda izvira iz globin, kjer so večja ležišča srebra. Mineralno vodo so začeli izkoriščati ob koncu prejšnjega stoletja. Po osvoboditvi je vlada LR Bosne in Hercegovine določila pet milijonov dinarjev za črpalne in druge naprave vrelca v Crnem Gubru. Pogoji so, da se kraj razvije v večje zdravilišče.

V KRAJUJEVCU SO VZGOJILI ŠTEVILNE SORTNE PŠENICE

V krajujevskem Institutu za kmetijska raziskovanja med drugim gojijo nove sorte žita. Poskusna polja obsegajo 293 hektarov.

Letos so spremenili z jarovizacijo pšenico »bankut« v jaro sorto. Preskusili so že 19 drugih sort pšenice, ki so letos zelo uspešno premagovale sušo in dale hektarski donos od 25 do 30 stotov. V izjemnih primerih so dosegli tudi donos 40 stotov.

Institut je med dosežanjam svojim delovanjem s križanjem pridobil okrog 60 sort pšenice. Mnoge se kosajo z najboljšimi tujimi sortami. Dobra sorta je zlasti »RSN-4«, ki daje donos 31 stotov na hektar.

„KOMEDIJA OD RASKOTA“

Sredi preteklega tedna je splitsko Narodno gledališče v okviru dubrovnika festivala v modernem, novo zgrajenem letnem gledališču v Dubrovniku uprizorilo petdejansko vaško burko »Komedijska od Raskota«, s katero je v Splitu tudi uspešno zaključilo svojo preteklo sezono. Dejanje se dogaja konec 16. stoletja v okolici Jelse na otoku Hvaru. Avtor neznan. Komedijska je primer knjižnega pustnega razvedrila hvarskega prebivalstva, ki je tako zavzelo neko posebno mesto v hrvatski književnosti. Hvara v 16. stoletju ter ga ljubosumno čuvalo do konca 18. stoletja.

Poleg Splita in Dubrovnika je bil v 15. in 16. stoletju središče hvarske književnosti v Dalmaciji tudi Hvar. Ze na prehodu 15. v 16. stoletje so se tu običajno odmevi renesanse, najprej v literaturi. Najpomembnejša dela renesančne književnosti pa so nastala v dramati, ki se je razvila bolj kot vsaka druga književna zvrst.

»Komedijska od Raskota« je lasti ljudstva, ki se je skozi dve stoletji odločno upiralo benečanski gospodini in njenim domačim prisklednikom, ki so se udinjali tuju, da bi si ohranili svoje feudalne predprave. Vodilo so tu ljudstvo ljudje plemenitih nagibov, kot je bil n. pr. hvarski kanonik Matija Ivančić, duhovnik-revolucionar. Kot rojak iz Vrbanja v jelšanski okolici je dvignil ljudstvo proti beneškemu nasilju. Upor so Benetke krvavo zadušile leta 1610.

Ko je to ljudstvo vodilo borbo za svojo svobodo, jo je vodilo tudi za svoj jezik kot bitno prvo svojega obstoja. S tem si je utiralo pot tudi na deske, ustvarjalo svojo gledališko umetnost. Tu se je zrealiziralo njihovo tedanje življenje in se je glasila njihova sočna govornica. Zato zaslužijo postavitev del naših starih dramatikov in komediografov na oder vsaj tolikšno pažnjo kot prikazovanje katerega koli drugega spomenika naše narodne zgodovine.

Za motiv svojega dela se je jelšanski komediograf po ugotovitvah poslužil več italijanskih komedij. Vendar pa je v komediji toliko izvirnosti, da jo je mogla napisati samo umetniško močna oseba in nam je to tudi dokaz, da neznan avtor v tem poslu ni bil novinec. Ker pada nastanek »Komedijske od Raskota« v konec 16. stoletja in ker je iz tega časa kot edini hvarski komediograf poznan Martin Benetević, sklepa dr. Fancev, da bi on mogel biti tudi avtor te komedije.

Benetević Martin je bil hvarski mešan in organist tamošnje stolnice. Poleg tega je moral v pustnem času gosti gospodi v Knežji palači. Za tako priliko je najbrž napisal svojo petdejansko komedijo »Hvarčinja«, ki dokazuje, kako so se ob koncu 16. stoletja tudi na Hvaru predstavljale pustne šale. To je hvarska pustna komedija z vsemi značilnostmi renesanse. Benetević je pač poznal Držića in je po njegovem vzoru uvedel v svojo komedijo zabavne domače kmečke tipe.

Brez ozira na to, ali je Benetević avtor »Komedijske od Raskota« ali ne, je z njo stopilo na oder otoško vaško življenje v 16. stoletju; njena kulturna in družbeno-zgodovinska vrednost leži v podarku razrednih posebnosti nastopajočih oseb; končno pa ne glede na večjo ali manjšo originalnost te komedije ostane dejstvo najvažnejšega kulturno-zgodovinskega pomena, da je to prva kmečka komedija, pisana v hrvatskem jeziku.

»Komedijska od Raskota« je tako povezana z življenjem svojega časa, da je še danes privlačna. Pisatelj je na lahek renesančni način z mnogo poezije in skoro igraje se prikazal svoj domači kraj, grčev in preproste ljudi, kmete, ljudske tipe tistega časa z njihovimi popevki in psalmi, ljudskimi izrazi in s krepkimi kmečkimi šalami.

Dvanajst oseb nastopa v tej burki. Dva mlada kmečka fanta tekmujeta za ljubezen lepe Cvete Rasko se osmeši. Četudi je ta komedija služila razvedrilo jelšanskega prebivalstva, prihaja v njej do jasnega izraza avtorjeva osnovna misel, pred štirimi stoletji naravnost nepredna: izročiti posmehu praznovanje, mračništvo, čaravnice in nevednost, vse te nezdrave in smešne lastnosti, ki so tedaj negativno vplivale na vas.

Seveda je ta komedija ohranjena v prepisu z vsemi grobostmi v izrazu, značilnim za renesančno gledališče. To in pa nekaj tehničnih pomanjklivosti, predvsem idejni del razpleta v petem dejanju so morali biti dramaturško dopolnjeni. Istotako je bilo treba obnoviti več izgubljenih prizorov v duhu časa in skladno s samo komedijo. Ta koželjivi dramaturški posel je izvršil hrvatski književnik K. Mesarić, ki je komedijo istočasno tudi režiral, in izvršil ga je tako rigorozno, da mu kritika oponaša, češ da je komedija s tem mnogo utrpela ter je dokaj naivna v primerjavi s »Ljubovnic« ali »Dundom Marojem«.

Po motivih jelšanskih ljudskih napevov je v dramsko delo obzirno vtikal scenško glasbeno spremljavo jelšanski rojak mojster Anton Dobronić, nestor hrvatskih glasbenikov, skrbno se izogiba, da bi njegova glasba s poudarjenimi melodramskimi elementi komedijo količnik obtežila.

Stojan Batić: PARTIZANKA PRI RESEVANJU BOLNEGA TOVARISA

V kompozicijah, zlasti s partizansko motiviko, je mladi 25-letni kipar Stojan Batić že dokazal svoj talent. Se kot študent Akademije za likovno umetnost je po drugem letniku napravil kip »Talca«, ki stoji v Medvodah, kasneje »Rudarsko trojko« za Rudarsko fakulteto ter torzo »Talca« za žrtve v Zelenu jami. V Črnučah je doslej njegova najboljša kompozicija: »Reševanje ranjenega partizana«. Pred dobrim mesecem je Batić, ki izredno naglo ustvarja, začel delati »Partizanko pri reševanju bolnega tovariša«.

Kompozicija bo v kratkem končana in jo bo Zveza borcev postavila v poljanskem kraju na mestu, kjer je bila med osvobodilno vojno partizanska bolnica. Tudi skice in portreti, ki jih je tudi že vrsto napravil, dokazujejo mojstrsko roko.

Batić je močan v kompoziciji, njegova dela pa so tudi močna doživljaja.

Poleg Batića kažeta kiparja Stane Keržič in Jaka Savinšek — vsi so prvi povojni absolventi kiparskega oddelka Akademije za likovno umetnost — velik talent. Vsi trije so že drugo leto v specialni šoli pri priznanih kiparjih Fran-

čišku Smerduju in Borisu Kalinu, da se pod umetniškim vodstvom hitreje razvijajo. Zanimivo je, da so si razni mladi umetniki v izbiri motivov in v oblikovanju med seboj zelo različni.

Perspektive letošnjega vpisa na visoke šole

V naši republik je letos uspešno zaključilo gimnazijski študij 995 dijakov in dijakin, od katerih je bilo 31 privatistov. Skoraj vsi bodo nadaljevali študij na univerzi ali drugih visokih šolah v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Vendar letošnji gimnazijski abiturienti ne bodo edini novinci na teh šolah; pridružili se jim bodo številni absolventi srednjih strokovnih šol, ki izpolnjujejo pogoje za vpis na visoke šole (in takih se je doslej prijavielo 114), nadalje nič manj številni starejši letniki gimnazijskih abiturientov, ki so že lani ali celo pred več leti končali gimnazij, pa jih je šele reorganizacija našega administrativnega aparata sprostila za študij (100 prijavitelcev), in nekateri absolventi večernih gimnazij (38). V prvi letnik ljubljanskih visokih šol se bo torej vpisalo 1247 študentov. V tem številu pa seveda niso zajeti izredni slušatelji filozofske, pravne in ekonomske fakultete, kjer je tak način študija še možen, in slušatelji, ki bodo prišli v prvi letnik iz drugih republik. Dotok bi bil pa še mnogo večji, ako ne bi Svet za znanost in kulturo pri zvezni vladi postavil nekih omejitev pri vpisu absolventov srednjih strokovnih šol. Zaradi teh omejitev so fakultetne vpisne komisije že same zavrnil 95 prijav. najmanj toliko pa so jih gotovo zavrnil tudi pristojni resorni organi, ki ne morejo dopustiti, da bi se srednji strokovni kader preko mere odvajal v višje šole. Če upoštevamo velike potrebe po srednjem strokovnem kadru v naši operativi, je bilo takega posega pristojnih organov verjetno celo premalo, saj so marsikatero nižje organizacijske enote brez pomislekov sprejemale odpovedi na službo zaradi nadaljevanja študija, ker so s tem pri reorganizaciji brez posebnega truda in iskanja skritih re-

zerv dosegala znižanje števila uslužbencev.

Dotok novincev na posamezne fakultete so v ostalih republikah naše države uravnale visoke šole s posebnimi sprejemnimi izpiti (tako je bil predpisan za vse tehniške visoke šole izpit iz matematike), ali pa so jemale za kriterij sprejema šolski uspeh. V naši republici zaradi sklepa senata tehniške visoke šole sprejemnega izpita iz matematike ni bilo, čeprav ne bi mogli trditi, da so bile lanske izkušnje z njim negativne. Sprejemni izpit, ki pa je bil povsem internega značaja, sta imeli (poleg akademije seveda) edino dve skupini na filozofski fakulteti in pa fakulteta za arhitekturo. Pač pa so vse naše fakultete uvedle predhodni vpis. Posebne komisije so v teh dneh pregledale prijave, izločile vse, ki niso izpolnjevali pogojev, ostale pa sprejele vse do najvišje zmogljivosti svojih učilnic in laboratorijev. Nekatere so jih sprejele celo daleč nad to mejo, bodo pa zato zoostreli svoj študijski režim in že med letom ali pa najpozneje ob zaključku prvega študijskega leta izločile vse, ki ne bodo pokazali dovolj resne volje za študij. Od gimnazijskih maturantov so te preko mere obremenjene fakultete zavrnila za enkrat le tiste študente, ki so se v obeh lanskeoletnih anketah odločili za študij panoge, kjer plan vpisa ni bil dosežen. Dotok novincev je letos tako velik, da so skoraj vse fakultete ne samo z lahkoto dosegle, ampak tudi presegle plan vpisa in so sedaj že tako daleč, da bodo mogle brez pomislekov ostati pri svoji običajni zahtevnosti.

Kako so se odločili letošnji novinci, ki bodo študirali v Ljubljani? Na univerzo se bodo vpisali 403; od teh je 29 absolventov srednjih strokovnih šol. Vpisni plan je tu prese-

Slovensko-hrvatski festival v Ilirski Bistrici

Ilirska Bistrica, 30. sept.

Prvi slovensko-hrvatski festival v Ilirski Bistrici se prične 1. in bo trajal do 8. oktobra t. l. Med NOV skovano bratstvo Hrvatov in Slovencev bo s skupnim kulturno-prosvetnim delom še poglobljeno. Namen festivala pa je tudi, vzbuditi čim več zanimanja in veselja do ljudske prosvete, ki je v Ilirskobistriškem okraju zadnje čase zelo pešala, ponekod res zaradi objektivnih težav.

Ob slavnostni otvoritvi festivala bo v domu JA 1. oktobra odprta razstava likovnikov. Odigrane bodo razne fizikalne tekme med moštvi iz Ilirske Bistrice, z Reke, Radovljice in Postojne. Med tem bo tudi šahovski turnir.

V ponedeljek bo odprta ljudska knjižnica, ki jo Bistričani že dolgo pogrešajo. V ostalih dneh festivala bodo gostovanja kulturno-umetniških družin, kinopredstave in predavanja ljudske univerze po vsem okraju. V tem času bodo gostovale tudi kulturno-umetniške skupine iz reške oblasti, postojanskega in sežanskega okraja.

Na zaključni dan, t. j. 8. oktobra, bodo spregovorili kulturni in politični predstavniki iz obeh republik. Sledil bo pester kulturni spored pevskih zborov, godb in folklornih skupin. Gostujočim skupinam z Raba, iz Senja, z Reke, iz Podlabinja, Opatije, Trsta, Ljubljane, Kranja, s Trsata, iz Pule, Sežane in drugod bodo izročena priznanja, najboljšim pa diplome in nagrade. Po kulturnem programu bo ljudsko rajanje in srečolov.

KONCERT PINE CARMIRELLI

Italijanska violinska šola ima upravičen sloves; odlikujejo jo posebne tehnične in interpretacijske vrline. To so predvsem dognana, naravno uravnovešena tehnika leve roke, lahkost in gracija desnica, polna, a vendar navsiljiva in zadržana zvočnost, točno, nesamovoljno in pretiravanjem nenaklonjeno prednašanje. Vse našteje odlike najdemo tudi v izvajanjih Pine Carmirelli, ki je koncertirala prošlo sredo v Ljubljani. Sloves te violinistke, ki je študirala na konservatorijih v Milanu, Sieni in Rimu ter končala violinske študije v Rimu, kompozicijske pa v Sieni, stalno narašča od njenih prvih nastopov in zmag na konkurzih od leta 1937. dalje. Tudi naše mesto je bila obiskala svojčas, sedaj pa jo je njena umetniška pot peljala skozi vsa država.

Sporod koncerta v Ljubljani, ki je v glavnem bil isti kot na vsej turneji, je obsegal tri dele. V prvem je Frescobaldijeva »Aria za četrti struni« dobro uvedla seriozno razpoloženje vsega večera, Brahmsova sonata v G-duru je skladba povsem intimnega značaja. V njej se skoraj vrstijo lirčne slike, polne zastrite in prita-jene čustvenosti, plemenite odpovednosti in poetičnega razpoloženja — odlike, ki jih je ta skladatelj v veliki meri vložil v vsa svoja dela. Seveda je zato njegova glasba odmaknjena od vsakdanjih poti in problemov ter docela anahronistična; to pa verjetno tako za njen kot za naš čas. V tem pa je tudi doberšen del njene vekovnosti, saj je v njej toliko neposrednosti in prepričljivosti, da lahko izruje vsakogar iz vsakdanjosti in ga prenese v poseben, očarljiv in nostalgichen svet. Prežeta je z rahlo, nežno melanholijo, čeprav poudarja življenjskost in melodičnost. Od treh Brahmsovih sonat je morda najbolj pogreznjena vase in zato toliko težja za interpretira, ki naj jo približa kar najširšemu krogu poslušalcev. Zlasti je krhek zadnji stavek, ki mu manjka osvojevalnega poleta in se takorekoč povrne h koncu sam vase. Interpretacija violinistke je skušala premostiti nekatera posebno samozadovoljna mesta, kjer se skladatelj zaprede v samogovore, ki niso za druge enako zanimivi. V glavnem je umetnica podčrtavala lirčno, zavzetno melodično ter ji z dokaj živahnim tempom dala dokaj svojega zanosa.

Osnredje sporeda je po pravici in z uspehom zavzela Bachova partita v d-molu, ki jo redko čujemo v celoti. Tu se je v najbolj bogati odmeri izkazala tehnična suverenost in interpretacijska dognanost umetnice, ki si je nadala prav posebno težko nalogo s tem delom. Skladbe za samo violino so v splošnem dokaj nevažne, saj jim manjka harmonska polnost in barvno dopolnilo spremljave, brez katere si danes težko predstavljamo glasbeni tok. Bach je v ekoraj asket-

skem zatajevanju zvočne polnosti napisal več del za solistične instrumente. Seveda je skušal praznoto v zvoku vsaj mestoma nadomestiti z lomljenimi akordi, ponajveč pa s dvojemkami in posebno okretnim vodenjem kontrapunkta in melodičnih dopolnil. V poslednjem stavku te partite je skoraj prekorajčil meje izvajalske zmožnosti. Vendar je ravno zadnji stavek zvenel zgledno v interpretaciji Pine Carmirelli; zgedna, prepričljiva in brezhibna tehnika se je v njem zila v eno z nadnavadno prednašalno popolnostjo ter z njo tvorila zavzetno, neločljivo celoto, ki je učinkovala kot elementaren dogodek. Kljub težki dostopnosti, ki zahteva od poslušalca napeto sodelovanje, je podajanje Bachove partite izzvalo globok vtis in temu odgovarjajoče odobravanje.

Tretji del sporeda je navajal drobnejše skladbe, med katerimi izstopa Szymanowskega »La fontaine d'Aréthuse« po svojih tehničnih, stilističnih in vsebinskih kvalitetah. Vrsto manjših, priložnostnih skladbic de Falle, Stravinskoga in Iberta je zaključila ljubka, četudi neuravnovešena Paganinijeva sonata. Umetnica je temu sporedu na zahtevo množičnih nazvočev publike dodala še Fran-coeur-Kreislerjevo »Siciliano« et Rigaudenc. Ralevo rafinirano »Pièce en forme de Habanera« in Schubertovo priljubljeno sličico »Cebelia« ter z njimi žela zasluženo navdušenje.

Solistinjo je na vsej turneji po FIRJ spremljal pianist profesor Marjan Lipovšek. Klavirska spremljava violinskih in vobče instrumentalnih solističnih koncertov obsega dvoje: prvo je čista, podrejena harmonsko in barvno dopolnilo, drugo pa polna udeležba pri postvarjanju. Večje skladbe tehtnejše vsebine zahtevajo posebno drugo, pri čemer je klavirski part ne samo enakovreden solističnemu, temveč ga pogosto celo prekaša v zahtevnosti tako v tehničnem kakor v interpretacijskem pogledu. Na tem sporedu sta bili takšni točki Brahmsova sonata in Szymanowskega Vodnjak Arretusa. Pianist Lipovšek, je vsem zahtevam ugodil in navdušeni v našem mestu; uspeh prireditve pa je dokazal, da tudi nevažna, komorna glasba najde pot do glasbene občutja zanj dojemljivih poslušalcev, ako je poverjena tako spretnim rokam, kot pri tej priložnosti.

L. M. S.

Prešernovo gledališče v Kranju pred novo sezono

Prešernovo gledališče v Kranju se je sicer že lani 8. februarja uvrtilo med redke poklicne odre pri nas, vendar bo premiera Shakespearejeve komedije »Kar hočete«, ki jo že pripravljajo za otvoritev nove sezone, prva z domačimi poklicnimi igralci. Otvoritvena predstava, v režiji Mihaele Šaričeve, članice SNG v Ljubljani, bo po vsej verjetnosti konec oktobra. Kot stalni umetniški vodja Prešernovega gledališča pa je imenovana Balbina Baranovičeva, asistentka režiserja ljubljanske Drame dr. Branka Gavella, ki je v prejšnjih sezonah režirala v Kranju že več del.

Načrt letošnjega repertoarja v celoti še ni sestavljen. Pri izbiri domačih in tu-jih, sodobnih in klasičnih dramatskih del bo umetniško vodstvo upoštevalo želje gledalcev, predvsem pa bo poizkusilo smotno zapolniti nove poklicne igralce, ki so lani končali igralški tečaj Mihaela Šaričeva, ki jih je lani v tečaju vzgajala, je prevzela po lastni želji režijo Shakespearejeve komedije »Kar hočete« zato, da zasleduje govorno tehniko pri igralcih in jo pomaga razvijati.

V novi sezoni bodo našli tudi od domačih dramatskih klasikov Sterije Popovića »Kir-Janjo«, od sodobnikov pa M. Pucova »Operacija«. Med evrovotnimi klasičnimi ki jih bo dajalo Prešernovo gledališče, bo Moliere predstavil z enodejanskama »Izsiljena ženitev« in »Ljubezen — zdravnik«, Calderon z »Zivljenje je sen«, uprizarili bodo še eno Kleistovih starejših del (katero, se še niso odločili) in John Fordovo »Neiztrobnjeno srce«.

Izbira iger bo temeljito pretehtana ne samo glede na zmogljivost igralcev, njih število, ampak tudi glede tehničnih možnosti. Tako bodo predvajanja lahko res na visini. Za okusno sceno pa bo — vsaj tako žele igralci Prešernovega gledališča — skrbel ing. arh. Molka, ki je že prejšnja leta pomagal kranjskemu gledališču. Pogoje, da postane poklicno, si je Prešernovo gledališče ustvarjalo že vsa povojna leta izbralo je najboljših igralce s treh predvojnih odrov v Kranju in poverilo vzgojo igralcev poklicnemu režiserju. Pod resnim umetniškim vodstvom je gledališče preraslo diletantstvo. Premiere so se kvaliteto dvigale, zlasti ker so ravnatelj ljubljanske Drame Slavko Jan in njeni člani vestransko podpirali razvoj gledališča. Uprizarjanje brezidejnih in umetniško šibkih del, kar se je prva leta po vojni še dogajalo, je preprečil gledališki direktorji, sestavljen iz razgledanih kranjčanov.

Gledališče je dalo v povojnih sezonah letno okoli sedem premier in čez 60 reper-triz ter po dve ponovitvi iz prejšnje sezone. Predstave so bile v Kranju, pa tudi drugod po Gorenjskem; na Jesenicah, v Škofji Loki, Trzinu in mnogih večjih vaseh. Med sezono 1949-50 je prišlo do

močnejšega trenja med takratnim gledališkim vodstvom in odločujočimi oblastnimi forumi. To trenje se je rahlo kazalo že prej in oviralo umetniški razvoj in delo v gledališču. Notranje krize so povzročile, da so uprizarili od februarja le Kolarjevo »Sedmorico v kleti«, v režiji Balbine Baranovičeve, ob slovesni otvoritvi poklicnega gledališča »Visoko pesem«, prikaz Prešernovega življenja, po romanu Ilke Vaštetove in kasneje Goldonijev »Krmčarico Mirandolino«. To je bilo vse, kar je dalo lani »Prešernovo gledališče«.

Do razdobja notranjih kriz pa se je igralska družina kranjskega gledališča že tako razvila, da so bili dani pogoji za ustanovitev poklicnega gledališča. Posebna komisija, ki jo je poslalo ministertvo za znanost in kulturo lani januarja, je odbrala pri avdicijah izmed 43 prijavitelcev 14 igralcev — amateljev za polletni igralški tečaj v Ljubljani. Od teh jih je 11 pokazalo zadovoljivo zrelost za poklicne igralce. To so po večini priznani kranjski igralci z 20- do 30-letno odrsko rutino. Karakterna igralca Ivan Grašič in Ivan Fučina sta z uspehom sodelovala celo v prvem slovenskem umetniškem filmu »Na svoji zemlji« (žal se talentirani igralci Jela Vajt, tudi Kranjčan, ki je v imenovanem filmu odlično podal »Mojega Jezusa«, ni priglasil k avdiciji).

Če so Kranjčani ponosni, da so pred Novomeščani, Celjani in Jeseničani, ki imajo enake pogoje, dobili poklicno gledališče, pa nikakor ne morejo biti ponosni na svoje gledališko poslopje. Nemoteni zidovi mu dajejo kaj slab videz kulturne ustanove. 1909. leta, ko so Ljudski oder — sedanje Prešernovo gledališče — ustanovili, je bil ta sleer res najlepši na Gorenjskem, ker pa »ni šel dovolj s časom naprej«, je danes sodba o njem precej drugačna. Že dolgo se me-nijo v Kranju o olepsavi gledališke fasade in prostora pred gledališčem. Za stolnico Prešernove smrti bi moralo biti to še urejeno, izgleda pa, da niti za stopetdesetletnico Prešernovega rojstva ne bo drugače.

Tudi oder ni zadovoljiv. Tesen je in tehnično slabo opremljen. Garderoba in gledališka knjižnica sta pred zadnjo vojno predstavljali milijonsko vrednost — v knjižnici je bilo celo več zvezkov kakor jih je imelo NG v Ljubljani. Okupator in tudi domačini so med vojno vse uničili oz. raznesli, tako da je moralo gledališče po osvoboditvi znova začeti z nabavljanjem obojega. Doslej se je zletel garderoba z vsako premiero obogatila, pa tudi knjižnica raste Upsmo, da bo sedaj, ko je postalo Prešernovo gledališče poklicno, tudi odstranjevanje tehničnih težav uspešnejše.

Mrs

OBVESTILA

POZIV VSEM VPISNIM MESTOM ZA VPIS II. Ljudskega POSOJILA... Republiška komisija za vpis II. ljudskega posojila...

O K L I C Okrajno sodišče v Postojni je začelo osnamljati nove zemljiško knjige za katastrsko občino Smihel pod Nanosom...

IZID NAGRADNEGA NATEČAJA ZA RADIJSKE SOLSKE URE

Radio Ljubljana je v začetku julija t. l. razpisal nagradni natečaj za radijske solske ure. Ocenjevalna komisija, ki jo so sestavljali s strani Radia Ljubljana...

LIKVIDACIJA STARIH DEPOZITOV IN KAVČIJ

V Uradnem listu FLRJ št. 29, z dne 19. aprila 1950 je bila objavljena Uredba o reviziji in likvidaciji skladov, upravnih depozitov, pologov, kavčij in denarnih sredstev bivših društev...

OPAZORILLO

Zaradi boljše poslovanja v splošni bolnišnici v Novem mestu bodo od 1. okt. 1950 dalje dovoljeni obiski bolnikom le enkrat tedensko, in to ob nedeljah...

Napoved za nedeljo 1. oktobra 1950: Nestalno s krajevnimi padavinami. Temperatura ponoči 3 stop. C...

I. SLOVENSKO-HRVATSKI FESTIVAL KULTURNOMUŠIKIŠKIH DRUŠTEV V ILIRSKI BISTRICI

Za obisk I. slovensko-hrvatskega festivala, na katerem bodo sodelovala kulturnomušikiška društva iz Ljubljane, Ilirske Bistrice, Reke, Kranja, Trsta, Raba, Raše, Podlabinja, Pača, Opatja, Senja, Trsta in Sežane...

ŠOLSTVO

Ministrstvo za ljudsko zdravstvo LRS razpisuje natečaj za arjemaj in enoletno šolo za otroške negovalke v Ljubljani.

Poročilo za sprejem so: starost od 17 do 25 let, dokončana višja osnovna šola.

Prisilni kolokviji z 10 dni je treba priložiti še rojstni list, zadnje šolsko spričevalo, lastnoročno pisan življenjepis, potrdilo o vpisu v volilni inenik za one kandidatke, ki so stare že 18 let.

Nadalje je treba priložiti prošnjo za stipendij, potrdilo o imovinskem stanju staršev, potrdilo delodajalcev o mesečnih dohodkih...

Proneje je vložiti do 1. novembra 1950 na Šolo za otroške negovalke v Ljubljani, Lendavska stena 9.

Dekanat fakultete za kemijo TVŠ v Ljubljani poziva absolvente fakultete za kemijo, da se zanesljivo zglasijo pri sekretariatu fakultete...

Vpis na prirodoslovno matematično in filozofsko fakulteto univerze bo za novince dne 2. in 4. oktobra t. l. od 9 do 13 ure.

VPISOVANJE BO v prostori bivšega dekanata, Dekanat prirodoslovno matematično filozofsko fakultete v V. nadstropju dekanata filozofske fakultete pa v II. nadstropju Univerze.

Dekanat prirodoslovno matematično in filozofsko fakultete.

V TEČAJ ZA VZGOJITELJE V INTERNATIH NIZJIH STROKOVNIH ŠOL SO SPREJETI:

Boldič Viktor, Zavolavšek Berto, Kosič Feliks, Šip Ljubo, Logar Franc, Sitar Rad, Jančič Stane, Zlender Franc, Frankovič Anton, Ogradič Rafael, Jasovec Slavka, Korenčan Andrej, Džoković Radovan, Lenko Jože, Gorenc Rozika, Drgajner Gisela, Zgaga Marta, Tavčar Angelca, Sipek Jožica, Hvalič Vida, Zakrešček Marija, Kavčič Ivanka, Trušnovac Vera, Kavčič Stefanja, Hajdina Anton, Prelog Jože, Horvat Alojz, Čuhak Geza, Podgovšek Stefan, Cik Drago, Trošt Ivan, Frišnik Franc, Kompan Avgust, Bernik Ivan, Pečar Jože, Zeljko Kolman, Huzjan Zoltan, Mulej Ivan, Kováč Ciril, Rokavec Vinco, Krničar Franc, Dankovec Alfonz, Umbrecht Franc, Tomažič Režija.

Tečaj se bo pričel 5. oktobra 1950 v Ljubljani. Trajal bo 6 mesecev. Vsi prijavitelji se morajo prijaviti 4. oktobra 1950 popoldne od 13. ure na Ministrstvo za prosveto. Vsak mora prinesiti s seboj živilsko nakaznilo, ker sicer ne bo imel hrane.

Podrobna navodila v posilnicah!

Gostovanje šentjakobške gledališča iz Ljubljane.

Nedelja 1. okt. ob 15. in 20. M. Držič: »Dundo Maroje«.

»Dundo Maroje« je eno najznamenitih del iz časa dubrovniške renesanse. Ta 400 let stara komedija je komedija intriga, življenjske radosti, smeha in divje razbrzdaniosti.

Govorjenje šentjakobške gledališča iz Ljubljane.

Nedelja 1. okt. ob 15. in 20. M. Držič: »Dundo Maroje«.

»Dundo Maroje« je eno najznamenitih del iz časa dubrovniške renesanse. Ta 400 let stara komedija je komedija intriga, življenjske radosti, smeha in divje razbrzdaniosti.

Govorjenje šentjakobške gledališča iz Ljubljane.

Nedelja 1. okt. ob 15. in 20. M. Držič: »Dundo Maroje«.

»Dundo Maroje« je eno najznamenitih del iz časa dubrovniške renesanse. Ta 400 let stara komedija je komedija intriga, življenjske radosti, smeha in divje razbrzdaniosti.

Govorjenje šentjakobške gledališča iz Ljubljane.

Nedelja 1. okt. ob 15. in 20. M. Držič: »Dundo Maroje«.

»Dundo Maroje« je eno najznamenitih del iz časa dubrovniške renesanse. Ta 400 let stara komedija je komedija intriga, življenjske radosti, smeha in divje razbrzdaniosti.

Govorjenje šentjakobške gledališča iz Ljubljane.

Nedelja 1. okt. ob 15. in 20. M. Držič: »Dundo Maroje«.

»Dundo Maroje« je eno najznamenitih del iz časa dubrovniške renesanse. Ta 400 let stara komedija je komedija intriga, življenjske radosti, smeha in divje razbrzdaniosti.

Govorjenje šentjakobške gledališča iz Ljubljane.

Nedelja 1. okt. ob 15. in 20. M. Držič: »Dundo Maroje«.

»Dundo Maroje« je eno najznamenitih del iz časa dubrovniške renesanse. Ta 400 let stara komedija je komedija intriga, življenjske radosti, smeha in divje razbrzdaniosti.

Govorjenje šentjakobške gledališča iz Ljubljane.

Nedelja 1. okt. ob 15. in 20. M. Držič: »Dundo Maroje«.

»Dundo Maroje« je eno najznamenitih del iz časa dubrovniške renesanse. Ta 400 let stara komedija je komedija intriga, življenjske radosti, smeha in divje razbrzdaniosti.

Govorjenje šentjakobške gledališča iz Ljubljane.

Nedelja 1. okt. ob 15. in 20. M. Držič: »Dundo Maroje«.

»Dundo Maroje« je eno najznamenitih del iz časa dubrovniške renesanse. Ta 400 let stara komedija je komedija intriga, življenjske radosti, smeha in divje razbrzdaniosti.

Govorjenje šentjakobške gledališča iz Ljubljane.

Nedelja 1. okt. ob 15. in 20. M. Držič: »Dundo Maroje«.

»Dundo Maroje« je eno najznamenitih del iz časa dubrovniške renesanse. Ta 400 let stara komedija je komedija intriga, življenjske radosti, smeha in divje razbrzdaniosti.

Govorjenje šentjakobške gledališča iz Ljubljane.

Nedelja 1. okt. ob 15. in 20. M. Držič: »Dundo Maroje«.

»Dundo Maroje« je eno najznamenitih del iz časa dubrovniške renesanse. Ta 400 let stara komedija je komedija intriga, življenjske radosti, smeha in divje razbrzdaniosti.

Obiščite razstavo gospodarske dejavnosti istrskega okrožja,

ki se bo vršila v Kopru v času od 1. do 8. oktobra 1950. Vse potrebne informacije lahko dobite pri vseh poslovalnicah »Putnik«. Obiskovalci razstave iz Jugoslavije imajo redne avtobusne priključke na železniški postaji v Divači do Kopra. Tozadevno bodo avtobusne zveze na relaciji Divača-Koper pojačane.

KONCERTI

Koncertni abonma. Slovenska filharmonija razpisuje koncertni abonma za 8 simfoničnih koncertov. Vpisovanje se prične v torek 3. okt. jutraj v Koncertni poslovalnici v poslopuj Filharmonije na Kongresnem trgu. Podrobnosti so razvidne iz lepikov.

Zinka Kunečeva je naša najodličnejša koncertna in operna pevka, ki ima za seboj dolgotrajno uspešno koncertno pot, saj je bila med drugim angažirana tudi v svetovnoznani Metropolitanski operi v New Yorku. Na koncertu, ki bo v ponedeljek 2. oktobra ob 20. v Unionu, bo zapela vrsto opernih arij in pesmi s spremljevanjem Orkestra Slovenske filharmonije.

Radikalni zbor iz Zagreba bo koncertiral v veliki filharmonijski dvorani. Na sporedu ima vrsto madrigalov in motetov predkraljevskega skladatelja ter zbor iz hrvatske literature. Dirigent: Slavko Zlatič. Vstopnice bodo v predprodnji od torika dalje v Knjižarni muzikalji.

Radikalni zbor iz Zagreba bo koncertiral v veliki filharmonijski dvorani. Na sporedu ima vrsto madrigalov in motetov predkraljevskega skladatelja ter zbor iz hrvatske literature. Dirigent: Slavko Zlatič. Vstopnice bodo v predprodnji od torika dalje v Knjižarni muzikalji.

GLEDALIŠČE

OPERA Nedelja 1. okt. ob 20. Donizetti: Don Pasquale. Izven in za sindikate (tudi podeželje).

Sindikalne podružnice ponovno obveščamo, da je način nabave vstopnic za predstave SNG v Ljubljani v letošnji sezoni spremenjen in toliko, da lahko nabavljajo sindikalne podružnice za svoje članove vstopnice neposredno pri hišni organizaciji, kar pomeni, da se ne morejo pridružiti organizaciji, ki je bila ustanovljena pred letom dni.

Obveščamo vse kmetovalce in nekmetovalce okraja Grosuplje, kakor tudi vseh drugih, posebno bližnjih krajev, da se bo vršila v petek 8. oktobra t. l. ŽIVINOREJSKA OKRAJNA RAZSTAVA V VELIKIH LASČAH.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

Razstava bo v dopoldanskih urah. Razstavljeno bo ca 120 glav dober plemenite roduvnejske živine, od tega ca 30 glav iz socialističnega sektorja.

RADIO

Dnevni spored za nedeljo 1. okt. 1950. Poročila ob 8, 12.30, 15., 19.30, 22 in 23.55. 7 Jutranih pozdrav, — 8.15 Popularni koncert — 9 Ob sedmi obletnici 19. SNOB »Srečka Kosovelje« — 9.25 Pesmi in plesni narodov Jugoslavije — 10 Od (trso) do naših najfinjših vin — 10.20 Dopoldanski simfonični koncerti — 11.30 Oddaja za smejstvo — 12 Igra orkester mariborske radliske postaje pod vodstvom Draga Lorberka (Prenos iz Maribora) — 12.40 Zabavna glasba — 13 Pol ure za pionirje in clebane — 13.30 Zeleni ste — poslušajte! — 15.10 Nedeljsko popoldne: Jeseni med trami — 15.45 sprehoda po Avstriji — Razgovor o kmetijskem delu v oktobru — Luka Strojin — Z ribiči na morju — Franca Bevk: Med Rikano in Dragonjo — vmes pester glasbeni spored s plošč — 19.45 Veseli zvoki — 20. Pogovori s poslušalci — 20.15 Nemška romantična opera — 21 Elekturna poročila — 21.10 Plesna glasba — 22.15 Kaj bo jutri na sporedu — 22.30 Ljubek nočni koncert — 23 Glasbena medija — 00.15 Poročila v italijanski — 00.45 Zaključek oddaje.

PROGRAM RADIJSKIH SOLSKIH UR ZA MESEK OKTOBER

Za osnovno šolo: vsak torek ob 10.30 in 15.30.

3. oktobra: Jeseni v Slovenskih gorah (delo v venogradu med letom, pripravne na trgatav, trgatve) — za I, II in IV. razred;

10. oktobra: Gor čez izzoro (zgodovina Koroske od naselitve do danes za IV. razred);

17. oktobra: Dve zgodbi iz živalskega sveta — za I, II in IV. razred;

24. oktobra: Polhar Tonček pripoveduje (samizvesti iz poljskega lovca) za III in IV. razred;

31. okt.: Tako živa in umirajo rastline (Katja Spurova) za III in IV. razred.

Za nižje razrede srednjih šol vsak petek ob 11.30 in 17.30;

6. oktobra: Ko so ljudje živeli v hordah (sklepe iz doma prapunknosti) za I. razred niž. gimn.;

13. oktobra: Ljubljana v boju za osvobodjenje (v spomin osme obletnice streljanja talcev v Ciril Metodovi ulici v Ljubljani) za vse tri razrede nižje gimnazije;

20. oktobra: Obnovljeni severni tečaj (razgovor o zanimivostih iz Arktike) za vse tri razrede nižje gimnazije;

27. oktobra: Zakaj se učimo kemije? (nakuze važnost kemije v industriji) za III. razred nižje gimnazije.

OSMRTNICE

Sporočimo žalostno vest, da je kot žrtev nesrečnega naključja sredi zretne dobe nenadoma preminil naš nenadomestljivi, preskrbn in predobri stek, mož, sin, stric in svak OTO KOPITAR, sofer. — Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 2. oktobra ob 17. uri v Zal. kapelici sv. Nikolaja na pokopališču sv. Krištofa. — Žaluječa družina: Savnik, dr. Pompe, Sušteršič, Miherc, — Kranj, Ljubljana, Brezice, 20. septembra 1950.

Po dolgem trpljenju nas je za vedno zapustil naš dober, predragi mož in oče, tast in dedek SAVNIK IVAN, Kranj, Poštna ulica 1. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 2. oktobra 1950 ob 16. uri na Kranjsko pokopališču. — Žaluječa družina: Savnik, dr. Pompe, Sušteršič, Miherc, — Kranj, Ljubljana, Brezice, 20. septembra 1950.

Po dolgi, teški bolezni nas je zapustil naš predragi nepozabni FRANJO HABIGHOT, Pogreb bo v ponedeljek 2. oktobra ob pol 5. iz kapelice sv. Jožeta na Zalah. Globoko žaluječa žena Slava roj. Marič in ostalo sorodstvo. Črnomen, Ljubljana, Dunaj, Maribor.

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da se je smrtno ponesrečil naš dragi nepozabni BU-TARA MARTIN (MAKS) v 23. letu mladosti in v trpljenju zapustil mamu, mlado in sestro. Pogreb bo 1. oktobra ob 15. uri na domačem pokopališču v Cerkljah. — Žaluječi: Uršula, brata Franc in Albin ter sestre Tončka in Jelka.

Vsem, ki ste jo poznali in radi imeli, namanjamo žalostno vest, da nas je 30. sept. nenadoma zapustila naša draga ANA TRATNIK. Pogreb nepozabnega bo v ponedeljek ob 11. uri dop. v Gornjem Gradu. — Gornji grad, Ljubljana, Požarevac, Ljubno.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se kakor koli spomnili mojega pokojnega očeta ANTONA, še posebej tistim, ki so ga podarili s cvetjem, članom Partije, sindikalni podružnici kurilnice Divača in vsem, ki so ga spomnili na njegovi zadnji poti. — Zadržnik Anton in sorodstvo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se kakor koli spomnili mojega pokojnega očeta ANTONA, še posebej tistim, ki so ga podarili s cvetjem, članom Partije, sindikalni podružnici kurilnice Divača in vsem, ki so ga spomnili na njegovi zadnji poti. — Zadržnik Anton in sorodstvo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se kakor koli spomnili mojega pokojnega očeta ANTONA, še posebej tistim, ki so ga podarili s cvetjem, članom Partije, sindikalni podružnici kurilnice Divača in vsem, ki so ga spomnili na njegovi zadnji poti. — Zadržnik Anton in sorodstvo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se kakor koli spomnili mojega pokojnega očeta ANTONA, še posebej tistim, ki so ga podarili s cvetjem, članom Partije, sindikalni podružnici kurilnice Divača in vsem, ki so ga spomnili na njegovi zadnji poti. — Zadržnik Anton in sorodstvo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se kakor koli spomnili mojega pokojnega očeta ANTONA, še posebej tistim, ki so ga podarili s cvetjem, članom Partije, sindikalni podružnici kurilnice Divača in vsem, ki so ga spomnili na njegovi zadnji poti. — Zadržnik Anton in sorodstvo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se kakor koli spomnili mojega pokojnega očeta ANTONA, še posebej tistim, ki so ga podarili s cvetjem, članom Partije, sindikalni podružnici kurilnice Divača in vsem, ki so ga spomnili na njegovi zadnji poti. — Zadržnik Anton in sorodstvo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se kakor koli spomnili mojega pokojnega očeta ANTONA, še posebej tistim, ki so ga podarili s cvetjem, članom Partije, sindikalni podružnici kurilnice Divača in vsem, ki so ga spomnili na njegovi zadnji poti. — Zadržnik Anton in sorodstvo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se kakor koli spomnili mojega pokojnega očeta ANTONA, še posebej tistim, ki so ga podarili s cvetjem, članom Partije, sindikalni podružnici kurilnice Divača in vsem, ki so ga spomnili na njegovi zadnji poti. — Zadržnik Anton in sorodstvo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se kakor koli spomnili mojega pokojnega očeta ANTONA, še posebej tistim, ki so ga podarili s cvetjem, članom Partije, sindikalni podružnici kurilnice Divača in vsem, ki so ga spomnili na njegovi zadnji poti. — Zadržnik Anton in sorodstvo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se kakor koli spomnili mojega pokojnega očeta ANTONA, še posebej tistim, ki so ga podarili s cvetjem, članom Partije, sindikalni podružnici kurilnice Divača in vsem, ki so ga spomnili na njegovi zadnji poti. — Zadržnik Anton in sorodstvo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se kakor koli spomnili mojega pokojnega očeta ANTONA, še posebej tistim, ki so ga podarili s cvetjem, članom Partije, sindikalni podružnici kurilnice Divača in vsem, ki so ga spomnili na njegovi zadnji poti. — Zadržnik Anton in sorodstvo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se kakor koli spomnili mojega pokojnega očeta ANTONA, še posebej tistim, ki so ga podarili s cvetjem, članom Partije, sindikalni podružnici kurilnice Divača in vsem, ki so ga spomnili na njegovi zadnji poti. — Zadržnik Anton in sorodstvo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se kakor koli spomnili mojega pokojnega očeta ANTONA, še posebej tistim, ki so ga podarili s cvetjem, članom Partije, sindikalni podružnici kurilnice Divača in vsem, ki so ga spomnili na njegovi zadnji poti. — Zadržnik Anton in sorodstvo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se kakor koli spomnili mojega pokojnega očeta ANTONA, še posebej tistim, ki so ga podarili s cvetjem, članom Partije, sindikalni podružnici kurilnice Divača in vsem, ki so ga spomnili na njegovi zadnji poti. — Zadržnik Anton in sorodstvo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se kakor koli spomnili mojega pokojnega očeta ANTONA, še posebej tistim, ki so ga podarili s cvetjem, članom Partije, sindikalni podružnici kurilnice Divača in vsem, ki so ga spomnili na njegovi zadnji poti. — Zadržnik Anton in sorodstvo.